

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom “Raiffeisen Balance”

Nezavisno revizorsko mišljenje i finansijski izvještaji
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

**OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE
I
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2018.**

Sadržaj

	<u>Stranica</u>
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	2
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	4
Izvještaj o finansijskom položaju	5
Izvještaj o novčanim tokovima	6
Izvještaj o promjenama na neto imovini	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8 – 32
Prilog 1 – Pregled kretanja vrijednosti imovine Fonda	33
Prilog 2 – Set obrazaca za izvještavanje Komisiji za vrijednosne papire u Federaciji Bosne i Hercegovine	34 – 45
Prilog 3 – Izvještaj Uprave Društva sa obrazloženjem poslovnih rezultata Fonda, promjena u portfoliju i planirane strategije ulaganja u nastupajućem periodu	46

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Uprava „Raiffeisen Invest“ društva za upravljanje fondovima d.d. je odgovorna da se za svaku finansijsku godinu pripreme finansijski izvještaji u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, Zakonom o investicionim fondovima, te ostalim podzakonskim aktima koje je izdala Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine, koji pružaju istinit i fer pregled stanja u Otvorenom investicionom fondu sa javnom ponudom „RAIFFEISEN BALANCE“ (u daljnjem tekstu „Fond“), kao i njegove rezultate poslovanja za navedeni period.

Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava opravdano očekuje da će Fond u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja obuhvataju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima; i
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Fond nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Fonda. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Fonda, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave „Raiffeisen Invest“ društvo za upravljanje fondovima d.d.:

Ademir Osmanović, Direktor

Alma Sarić, Izvršni direktor

Zmaja od Bosne bb
Sarajevo
Bosna i Hercegovina

10. januar 2019. godine

Baker Tilly Re Opinion d.o.o.
Grbavička 4
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

T: +387 (0) 33 552 150
F: +387 (0) 33 552 152

info@bakertilly.ba
www.bakertilly.ba

Upravi i udjeličarima Otvorenog investicionog fonda sa javnom ponudom „RAIFFEISEN BALANCE“

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Otvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom „RAIFFEISEN BALANCE“ (u daljnjem tekstu: „Fond“) prikazanih na stranicama od 4. do 32., koji se sastoje od izvještaja o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2018. godine, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o novčanim tokovima i izvještaja o promjenama na neto imovini za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju u svim značajnim aspektima finansijski položaj Fonda na dan 31. decembra 2018. godine, te rezultate njegovog poslovanja i promjene u novčanom toku za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizorskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u *paragrafu o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Fond ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

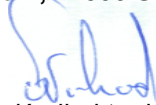
Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizorske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizorske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključivati tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizorske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola Fonda.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, bazirano na prikupljenim revizorskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtjeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizorskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Fond prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Dužni smo komunicirati sa onima koji su zaduženi za upravljanje u pogledu, između ostalog, planiranog obima i datuma revizije, te u pogledu značajnih nalaza revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koji se identifikuju tokom naše revizije.

Baker Tilly Re Opinion d.o.o.
Grbavička 4, 71000 Sarajevo

Nihad Fejzić, direktor i ovlašteni revizor

Dražen Branković, ovlašteni revizor

Sarajevo, 10. januara 2019. godine

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

	Napomena	2018. KM 000	2017. KM 000
Poslovni prihodi	3	180	189
Poslovni rashodi	4	(189)	(212)
REALIZOVANI GUBITAK		(9)	(23)
Finansijski prihodi	5	2	-
Finansijski rashodi	5	(7)	-
REALIZOVANI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		(14)	(23)
Porez na dobit	-	-	-
REALIZOVANI GUBITAK POSLIJE OPOREZIVANJA		(14)	(23)
Nerealizovani (gubici)/dobici, neto	6	(226)	79
(SMANJENJE)/POVEĆANJE NETO IMOVINE OD POSLOVANJA FONDA		(240)	56

Ostala sveobuhvatna dobit

	Napomena	2018. KM 000	2017. KM 000
(Smanjenje)/povećanje po osnovu ulaganja u finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju	-	(16)	7
Prenos na bilans uspjeha u svrhu prilagođavanja kod početne primjene MSFI 9	-	(1)	-
UKUPNI OSTALI SVEOBUHVAATNI (GUBITAK)/DOBIT		(17)	7
UKUPNI SVEOBUHVAATNI (GUBITAK)/ DOBIT ZA GODINU		(257)	63

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU
NA DAN 31. DECEMBRA 2018. GODINE

	Napomena	31.12.2018. KM 000	31.12.2017. KM 000
AKTIVA			
Novac i novčani ekvivalenti	7	84	954
Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	8	1.496	3.292
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	9	-	165
Finansijska imovina u posjedu do dospijeca	10	-	773
Finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku	11	4.028	-
Kratkoročna potraživanja	12	41	76
UKUPNA AKTIVA		5.649	5.260
PASIVA			
<i>Obaveze</i>			
Obaveze po osnovu tekućeg poslovanja	13	21	27
<i>Ukupno obaveze</i>		21	27
<i>Neto imovina</i>			
Udjeli	-	5.360	4.709
Neraspoređena dobit	-	268	507
Revalorizacione rezerve	-	-	17
<i>Neto imovina Fonda</i>	14	5.628	5.233
UKUPNA PASIVA		5.649	5.260
<i>Dodatne informacije</i>			
Broj udjela		46.668,6157	41.482,6495
Neto vrijednost imovine po udjelu		120,5806	126,1412
Prosječna godišnja neto vrijednost imovine		5.688.967,91	3.861.960,91
Prosječni broj udjela		45.510,1548	30.968,5708
Prosječna godišnja neto vrijednost imovine po udjelu		125,0220	124,6393

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Potpisali za i u ime Društva dana 10. januara 2019. godine:

Ademir Osmanović
Direktor

Alma Sarić
Izvršni direktor

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

	2018. KM 000	2017. KM 000
POSLOVNE AKTIVNOSTI		
Prilivi po osnovu prodaje ulaganja	845	873
Prilivi po osnovu dividendi	-	10
Prilivi po osnovu kamata	52	47
Ostali prilivi od operativne aktivnosti	3.188	5.029
Ukupno prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	4.085	5.959
Odlivi po osnovu ulaganja u vrijednosne papire	(2.271)	(2.654)
Odlivi po osnovu ostalih ulaganja	(1.693)	(2.583)
Odlivi po osnovu naknada društvu za upravljanje	(140)	(91)
Odlivi po osnovu troškova kupovine i prodaje VP	(1)	-
Odlivi po osnovu troškova banke depozitara	(22)	(18)
Odlivi po osnovu ostalih rashoda iz operativne djelatnosti	(1.478)	(2.523)
Ukupno odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(5.605)	(7.869)
Neto novčani odlivi iz poslovne aktivnosti	(1.520)	(1.910)
FINANSIJSKE AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine po osnovu izdavanja udjela	1.125	3.996
Odlivi gotovine po osnovu otkupa udjela	(474)	(1.210)
Neto novčani prilivi iz finansijskih aktivnosti	651	2.786
(Negativne)/pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	(1)	1
NETO (SMANJENJE)/POVEĆANJE NOVCA	(870)	877
Novčana sredstva na početku perioda	954	77
Novčana sredstva na kraju perioda	84	954

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA NETO IMOVINI
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

	Udjeli KM 000	Neraspoređena dobit KM 000	Revalorizacije rezerve KM 000	Ukupno KM 000
Stanje 31. decembra 2016.	1.942	451	10	2.403
Povećanje po osnovu izdatih udjela	3.991	-	-	3.991
Smanjenje po osnovu povlačenja udjela	(1.224)	-	-	(1.224)
Dobitak za godinu	-	56	-	56
Povećanje revalorizacionih rezervi	-	-	7	7
Stanje 31. decembra 2017.	4.709	507	17	5.233
Povećanje po osnovu izdatih udjela	1.131	-	-	1.131
Smanjenje po osnovu povlačenja udjela	(479)	-	-	(479)
Smanjenje revalorizacionih rezervi	-	-	(16)	(16)
Smanjenje revalorizacionih rezervi-u skladu sa početnom primjenom MSFI 9*	-	-	(1)	(1)
Gubitak za godinu	-	(240)	-	(240)
Stanje 31. decembra 2018.	5.361	267	-	5.628

*Fond je od 1. novembra 2018. godine, a na osnovu Odluke o reklasifikaciji imovini od 31. oktobra 2018. godine broj 1304/18 i Odluke od 18. septembra 2018. godine broj 1242/18 o usvajanju poslovnog modela za upravljanje finansijskom imovinom Fonda donesenih od strane Društva za upravljanje fondovima „Raiffeisen Invest” izvršilo reklasifikaciju finansijske imovine raspoložive za prodaju u finansijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku (Napomene 9 i 11). Uticaj početne primjene MSFI 9 i promjene računovodstvene politike je prikazan kao reklasifikacija iznosa od 1 hiljade KM sa revalorizacionih rezervi na račun dobiti i gubitka (Napomena 5).

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

**OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
"RAIFFEISEN BALANCE"
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.**

---

1. OPŠTI PODACI I DJELATNOST

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom „RAIFFEISEN BALANCE“ je posebna imovina bez svojstva pravnog lica, koju je uz dozvolu Komisije za vrijednosne papire FBiH (u daljem tekstu „Komisija“) osnovalo „Raiffeisen Invest“ društvo za upravljanje fondovima d.d. (u daljem tekstu „Društvo“). Dozvola za osnivanje Fonda izdata je Rješenjem broj 05/3-19-13/13 dana 10. januara 2013. godine, a dozvola za upravljanje Fondom izdata je od strane Komisije za vrijednosne papire FBiH dana 10. januara 2013. godine pod brojem 05/3-19-11/13. Banka depozitar je bila Sberbank BH d.d. Sarajevo (prethodno Volksbank BH d.d. Sarajevo) do 29. marta 2018. godine. Od 29. marta 2018. godine nova banka depozitar je UniCredit Bank d.d. Mostar.

Sjedište Fonda je u Sarajevu, u ulici Zmaja od Bosne bb.

Finansijski izvještaji su iskazani u službenoj valuti Bosne i Hercegovine, konvertibilnoj marki (KM), koja je fiksno vezana za Euro (1 EUR= 1,95583 KM).

Osnovna djelatnost

Fond je osnovan sa ciljem prikupljanja novčanih sredstava javnom ponudom udjela u Fondu, čija se sredstva ulažu u skladu sa odredbama Zakona o investicionim fondovima, i čiji vlasnici imaju pravo, pored prava na srazmjeran udio u dobiti fonda, u svako doba zahtijevati isplatu udjela i na taj način istupiti iz Fonda.

Fond je osnovan u skladu sa odlukom Nadzornog odbora Društva od dana 11. septembra 2012. godine, na neodređeno vrijeme, sa mogućnosti prestanka poslovanja isključivo u slučajevima u skladu sa Zakonom, Statutom i Prospektom Fonda. U skladu sa Odlukom Nadzornog Odbora Društva od dana 11. septembra 2012. godine, te Rješenjem Komisije, ponuđena je javna emisija udjela u Fond sa pojedinačnom vrijednošću od 100 KM po udjelu, te sa ukupnom nominalnom vrijednošću emisije od 1.000.000 KM. Javna ponuda je objavljena 15. oktobra 2012. godine sa rokom trajanja do 31. decembra 2012. godine, te sa uspješnosti emisije u iznosu od 1.000.000 KM vrijednosti uplaćenih udjela. U skladu sa izvještajem Banke depozitara o broju kupljenih udjela Fonda broj 550-23/13/TK od 7. januara 2013. godine, broj ukupno kupljenih od ponuđenih udjela iznosio je 10.541,15 po nominalnoj vrijednosti od 100,00 KM po udjelu, što je ukupno predstavljalo 1.054.115,00 KM vrijednosti udjela na dan 7. januara 2013. godine.

U skladu sa Prospektom i Statutom Fonda, investicijski cilj Fonda je ostvarivanje visokih prinosa na duži rok kroz ulaganje imovine Fonda pretežno u dionice i obveznice inostranih izdavatelja. S obzirom na investicijski cilj Fond je mješoviti fond koji investira svoju imovinu u različite klase imovine, s tim da udio pojedine klase imovine ne smije prelaziti 60% neto imovine Fonda.

Imovina Fonda ulaže se u sljedeće finansijske instrumente:

- obveznice, instrumente tržišta novca, te investicijske fondove koji pretežno ulažu u finansijske instrumente s fiksnim prinosom, u Bosni i Hercegovini (FBiH i RS), u drugim zemljama članicama CEFTA-e, državama članicama Evropske unije (države članice), te drugim zemljama članicama OECD-a, do 60% neto imovine Fonda;
- dionice i prava na dionice, te investicijske fondove koji pretežno ulažu u dionice u Bosni i Hercegovini, u drugim zemljama članicama CEFTA-e, državama članicama, te drugim zemljama članicama OECD-a, do 60% neto imovine Fonda;
- investicijske fondove u Bosni i Hercegovini, u drugim zemljama članicama CEFTA-e, državama članicama, te drugim članicama OECD-a, do 30% neto imovine Fonda;
- depozite u finansijskim institucijama i novac na računima Fonda, do 30% neto imovine Fonda;
- repo ugovore o prodaji i ponovnoj kupovini s gore navedenim instrumentima, do 30% neto imovine Fonda.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

1. OPŠTI PODACI I DJELATNOST (NASTAVAK)

Osnovna djelatnost (nastavak)

Fond može ulagati više od 35% neto imovine Fonda u finansijske instrumente čiji je izdavatelj država BiH i entiteti FBiH i Republika Srpska, druge zemlje članice CEFTA-e i bilo koja država članica Evropske unije.

Prilikom ulaganja u udjele investicijskih fondova Društvo će voditi računa da nivo zaštite investitora i obaveza izvještavanja i informiranja investitora u takve fondove bude najmanje jednaka zahtjevima propisanim Zakonom, naročito u pogledu ograničenja ulaganja, te da su takvi investicijski fondovi ovlašteni od Komisije ili odgovarajućih nadležnih organa u državi članici ili državi koja nije članica Evropske unije, te da je prospektom ili statutom fonda u čije se udjele ulaže predviđeno da najviše 10% imovine fonda može biti uloženo u dionice ili udjele drugih fondova. Ukoliko se imovina Fonda ulaže u udjele investicijskih fondova, naknada za upravljanje koja se naplaćuje na teret imovine tih fondova ne smije biti veća od 3,5% neto imovine godišnje. Ukoliko se imovina Fonda ulaže u udjele investicijskih fondova kojima direktno ili indirektno upravlja isto društvo za upravljanje, ili kojima upravlja drugo društvo s kojim je to društvo povezano zajedničkom upravom ili vladajućim uticajem, ili direktnim ili neizravnim međusobnim vlasničkim udjelom na takva se ulaganja Fondu ne smije naplatiti ulazna ili izlazna naknada.

Ulaganje u terminske i opcijske ugovore, prenosive vrijednosne papire i instrumente tržišta novca sa ugrađenim izvedenicama i druge finansijske izvedenice može se koristiti u svrhu zaštite imovine Fonda i u svrhu postizanja investicijskih ciljeva Fonda, odnosno povećanja prinosa i smanjenja troškova Fonda. Korištenjem finansijskih izvedenica neće se mijenjati investicijska strategija, niti povećavati izloženost rizicima iznad onih definisanih Prospektom, Statutom Fonda i Zakonom. Ukupna izloženost Fonda prema finansijskim izvedenicama ni u kom slučaju ne smije biti veća od neto vrijednosti imovine Fonda.

Društvo će investirati imovinu Fonda u vrijednosne papire i na tržišta na kojima će, prema procjeni Društva, ostvariti najbolji prinos, pri čemu će se pored navedenih ograničenja ulaganja utvrđenih Prospektom, pridržavati i ograničenja ulaganja utvrđenih Zakonom i podzakonskim aktima. U slučaju prekoračenja ograničenja ulaganja koja su posljedica kretanja cijena na tržištu, Društvo nastojeći sačuvati interese investitora, dužno je uskladiti ulaganje Fonda u razumnom vremenskom periodu, nastojeći pri tome eventualni gubitak svesti na najmanju moguću mjeru.

Banka depozitar vodi računa da je izračun neto vrijednosti pojedine dionice ili udjela u Fondu obavljen u skladu sa Zakonom, mjerodavnim propisima i prospektom. Izračun vrijednosti udjela Fonda se svakodnevno objavljuje na web-stranici Društva.

Odlukama Nadzornog odbora brojevi 1178/18 i 1180/18 od 07. septembra 2018. godine usvojene su izmjene i dopune podataka u Prospektu i Statutu Raiffeisen BALANCE Otvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom koje se odnose na promjenu podataka, a koje ne podliježu prethodnoj saglasnosti Komisije za vrijednosne papire FBiH.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1 Osnova za prezentiranje

Finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa računovodstvenom praksom koja je propisana i odobrena Zakonom o Komisiji za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/98, 36/99 i 33/04, 85/08). Ova praksa se temelji na pravnom okviru za finansijsko izvještavanje uključujući Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 83/09), računovodstvene standarde koji su usvojeni u Federaciji Bosne i Hercegovine i objavljeni od strane Udruge računovođa, revizora i finansijskih radnika Federacije Bosne i Hercegovine (na temelju odobrenja Komisije za računovodstvo i reviziju Bosne i Hercegovine), kontnom planu i službenim predlošcima za finansijske izvještaje koji su izdati od strane Federalnog ministarstva finansija („Službene novine Federacije BiH“, broj: 82/10).

Finansijski izvještaji su sastavljeni po načelu istorijskog troška, izuzev finansijskih instrumenata koji su vrednovani u skladu sa odredbama „Pravilnika o vrednovanju i obračunu imovine investicijskog fonda“ i „Zakona o investicijskim fondovima Federacije Bosne i Hercegovine“.

Priloženi finansijski izvještaji su pripremljeni po principu trajnosti poslovanja, koji pretpostavlja realizaciju imovine i zadovoljenje obaveza u svakodnevnom poslovanja.

2.2 Opća načela

Načelo opreznosti

Načelo opreznosti podrazumijeva da se u bilansu uspjeha mogu uključiti samo oni dobiti za koje je izvjesno da će biti naplaćeni, tj. da se prilikom procjene pozicija aktive primjenjuju najniže vrijednosti, a za pozicije pasive najviše vjerovatne vrijednosti, odnosno odmjeravanje troškova prema gore (naviše) i odmjeravanje prihoda prema dole (naniže). Procjene trebaju biti takve da neće rezultirati precjenjivanjem aktive, odnosno podcjenjivanjem pasive.

Načelo pojedinačne procjene

Načelo pojedinačne procjene podrazumijeva da se pozicije imovine i obaveza u pravilu procjenjuju pojedinačno.

Načelo prevage suštine nad formom

Načelo prevage suštine nad formom podrazumijeva da obuhvat i prezentacija poslovnih događaja treba biti u skladu sa njihovom suštinom i prirodom, a ne samo u zakonskom obliku.

Načelo značajnosti

Načelo značajnosti podrazumijeva da se u izvještajima objavljuju sve stavke koje mogu značajno uticati na donošenje ispravnih prosudbi i odluka od strane korisnika izvještaja. Izostavljanje ili pogrešno prikazivanje stavki je značajno ako može, pojedinačno ili skupno, uticati na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu finansijskih izvještaja. Značajnost ovisi o veličini i vrsti izostavljene ili pogrešno prikazane stavke i prosuđuje se u odnosu na dane okolnosti. Veličina ili vrsta stavke, ili njihova kombinacija, može biti odlučujući faktor.

Načelo dosljednosti

Načelo dosljednosti podrazumijeva da se utvrđene računovodstvene politike kontinuirano primjenjuju iz godine u godinu, a izmjena računovodstvenih politika provodi se u slučaju kada nastupe nove okolnosti koje opravdavaju izmjenu i ako je ona u funkciji objektivnog i fer izvještavanja o stanju imovine ili obaveza i rezultatu poslovanja.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.2 Opća načela (nastavak)

Načelo dosljednosti (nastavak)

Prilikom primjene gore navedenih općih načela pozicije u finansijskim izvještajima iskazuju se po metodi historijskog troška, odnosno prema fer vrijednosti. Iznimno od prethodnog u slučaju eventualnog porasta proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda u BiH iznad 100% kumulativno u toku tri uzastopne godine, nemonetarne stavke finansijskih izvještaja iskazane u domaćoj valuti koriguju se radi zaštite kapitala u skladu sa MRS-om 29, te se koriguju srazmjerno rastu navedenih cijena (prema objavi Zavoda za statistiku).

2.3 Klasifikacija imovine, obaveza i izvanbilansnih stavki po valuti

Stavke se po valuti evidentiraju u konvertibilnim markama, stranoj valuti i po valutnoj klauzuli. Devizne stavke se evidentiraju u izvornoj valuti. Podmirivanje potraživanja uz valutnu klauzulu ugovorno se vezuje uz srednji kurs Centralne banke Bosne i Hercegovine ili kurs definisan ugovorom. Podmirivanje obaveza uz valutnu klauzulu vezuje se uz srednji kurs Centralne banke BiH ili uz kurs definisan ugovorom.

2.4. Strane valute i iskazivanje kursnih razlika

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se po kursu strane valute važećem na dan transakcije. Stavke aktive i pasive iskazane u stranim valutama ili uz valutnu klauzulu, usklađuju se s kretanjem srednjeg kursa CBBiH ili s kretanjem kursa sa kojim su ugovorno vezani. Za devizne pozicije čija valuta nije uvrštena na kursnoj listi CBBiH, za preračun se primjenjuju srednji kursevi nacionalnih središnjih banaka za euro, a vrijednosti izražene u eurima preračunavaju se u konvertibilne marke (u daljem tekstu: KM) protuvrijednost po srednjem kursu CBBiH važećem za isti datum. Kursne razlike nastale zbog pretvaranja u KM priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Kursne razlike se obračunavaju na stanja potraživanja ili obaveza dnevno. Obračunsko razdolje može biti i drugačije propisano ovisno o definiciji datuma izračunavanja cijene udjela. Razlike između vrijednosti na početku i kraju obračunskog perioda evidentiraju se kao pozitivna ili negativna kursna razlika i uključuju se u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti u bruto ili neto iznosu, a ovisno o razradi pozicija izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti. Prihodi ili rashodi proizašli iz obračuna kursnih razlika iskazuju se na kraju obračunskog perioda.

2.5. Oporezivanje

Fond nije obveznik poreza na dobit u skladu sa Zakonom o porezu na dobit i ostalim propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine, obzirom da se ne radi o zasebnom pravnom licu.

2.6. Događaji nastali nakon datuma bilansa

Događaji nastali nakon datuma bilansa jesu oni događaji, povoljni ili nepovoljni, koji se odvijaju između datuma bilansa i datuma kada su finansijski izvještaji odobreni za objavljivanje i koji mogu ukazati na potrebu korekcije imovine i obaveza, ili da ih treba objaviti. Korekcija imovine i obaveza se provodi za događaje nastale nakon datuma bilansa koji pružaju dodatne dokaze za procjenu iznosa koji se odnosi na postojeća stanja na datum bilansa u slučaju značajne promjene. Događaji nastali nakon datuma bilansa koji ne utječu na stanje imovine i obaveza, ali su od tolikog značaja da bi mogli uticati na korisnika finansijskih izvještaja pri donošenju odluka, objavljuju se u bilješkama uz finansijske izvještaje.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.7. Promjene računovodstvenih politika

Utvrđene računovodstvene politike dosljedno se primjenjuju iz godine u godinu, a mijenjaju se ukoliko:

- je promjena zahtijevana MSFI-evima, ili
- promjena rezultira finansijskim izvještajima koji pružaju pouzdanije i značajnije informacije o učincima transakcija, drugih događaja ili uslova na finansijskih položaj, finansijsku uspješnost ili novčane tokove poslovnog subjekta,
- je promjena zahtijevana zakonskim propisima Komisije za vrijednosne papire FBiH,
- je promjena zahtijevana odredbama RBI Smjernica.

2.8. Prihodi i troškovi od kamata

Pod kamatama se podrazumijevaju svi prihodi, odnosno rashodi kojima je osnovica za obračun plasman iskazan u aktivi bilansa, odnosno obaveza iskazana u pasivi bilansa, bez obzira obavlja li se obračun jednokratno ili na vremenskoj osnovi (periodično). Prihodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha, uzimajući u obzir efektivni prinos sredstva po kojem su kamate obračunate ili primjenjenu varijabilnu stopu. Prihod od kamata i rashod po kamatama uključuje amortizaciju diskonta ili premije, kao i ostalih razlika između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog instrumenta i iznosa po dospeljeću koji je izračunat na bazi efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se tačno diskontiraju procijenjena buduća plaćanja u novcu ili priliv novca tokom očekivanog vijeka trajanja finansijske imovine ili finansijskih obaveza na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili na amortizirani trošak finansijske obaveze. Pri izračunu efektivne kamatne stope Fond procjenjuje očekivane novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta (na primjer prijevremeno plaćanje, produženje, opciju kupovine i slične opcije), ali ne uzima u obzir očekivane kreditne gubitke. U izračun se uključuju sve naknade i iznosi plaćeni ili primljeni između ugovornih stranaka koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijski troškovi, te sve ostale premije ili diskonti.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine, predstavlja iznos po kojem se finansijska imovina mjeri pri početnom priznavanju, umanjeno za otplatu glavnice, uvećano ili umanjeno za kumulativnu amortizaciju, primjenom metode efektivne kamatne stope, svih razlika između početnog iznosa i iznosa pri dospeljeću prije usklađivanja za rezervacije za umanjenje vrijednosti. Amortizirani trošak finansijske obaveze predstavlja iznos po kojemu se finansijska obaveza mjeri pri početnom priznavanju, umanjeno za otplatu glavnice, uvećano ili umanjeno za kumulativnu amortizaciju, primjenom metode efektivne kamatne stope, svih razlika između početnog iznosa i iznosa pri dospeljeću.

Ako je sredstvo djelomično otpisano do njegovog procijenjenog nadoknadivog iznosa, prihod od kamata se priznaje na temelju kamatne stope koja je korištena za diskontiranje budućih novčanih tokova radi mjerenja nadoknadivog iznosa. U skladu s MSFI 9, to je istorijska efektivna kamatna stopa koja je korištena prije nego što je potraživanje postalo sumnjivo i sporno. Prihodi i troškovi od kamata iskazuju se u bilansu uspjeha po utvrđivanju vlasničkog prava.

2.9. Troškovi od naknada i provizija

Troškove od naknada i provizija čine uglavnom naknade iz odnosa sa Društvom za upravljanje fondovima, naknade depozitnoj banci i transakcijski troškovi iz upravljanja imovinom Fondova, te ostali troškovi naknada i poreza propisanih zakonskim aktima i podaktima. Troškovi upravljanja koji mogu teretiti imovinu Fonda priznaju se u visini stvarno nastalih troškova. Troškovi po naknadama evidentiraju se u bilansu uspjeha u periodu kada su nastali.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.10. Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi priznaju se u imovini Fonda na prvi dan od kojeg se dionicom/udjelom trguje bez prava na dividendu (ex-dividend date), odnosno na dan utvrđivanja vlasničkog prava, a temeljem odluke o isplati dividende nadležnog tijela emitenta (npr. glavne skupštine) ili zaprimljene obavijesti od depozitara. Pri tome je vjerovatno da će Fond ostvariti ekonomske koristi povezane s dividendom, a iznos iste može se pouzdano izmjeriti.

2.11. Dobit ili gubitak po finansijskoj imovini ili finansijskoj obavezi po fer vrijednosti

Dobit ili gubitak po finansijskoj imovini ili finansijskoj obavezi mjerenoj po fer vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha. Izuzetak je finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ili ako se radi o ulaganju u vlasnički instrument za kojeg je Fond donio odluku prezentirati dobit i gubitke od tog ulaganja u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

2.12. Dobit ili gubitak po finansijskoj imovini ili finansijskoj obavezi po amortiziranom trošku

Dobit ili gubitak po finansijskoj imovini i finansijskoj obavezi koja se mjeri po amortiziranom trošku priznaje se u bilansu uspjeha.

2.13. Ostali prihodi i troškovi

U okviru ostalih prihoda i troškova uključuju se sve stavke koje nisu mogle biti uključene ili ne pripadaju niti jednoj od prethodno spomenutih kategorija prihoda i troškova. U okviru ostalih troškova Fonda uključuju se dozvoljeni troškovi Fonda i to:

- troškovi vođenja registra udjela, uključujući troškove izdavanja potvrda o transakciji ili stanju udjela, ako je to potrebno, te troškove isplate udjela u dobiti;
- troškovi godišnje revizije;
- troškovi izrade, štampanja i poštarine vezani uz polugodišnje i godišnje izvještaje vlasnicima udjela;
- sve propisane naknade u vezi sa izdavanjem odobrenja Fondu;
- porezi koje je Fond dužan platiti na svoju imovinu ili dobit;
- troškovi objave izmjena prospekta i drugih propisanih objava, te
- ostali troškovi određeni posebnim zakonima (troškovi Komisije za vrijednosne papire FBiH).

2.14. Razgraničavanje prihoda i troškova

Prihodi i troškovi koji se odnose na izvještajni obračunski period, a ugovorno dospijevaju na naplatu, odnosno plaćanje u narednom obračunskom periodu, razgraničavaju se na način da se u bilansu uspjeha izvještajnog perioda priznaje pripadajući dio.

2.15. Iskazivanje, priznavanje i mjerenje imovine i obaveza

Klasifikacija imovine i obaveza

Za potrebe izrade i prezentacije finansijskih izvještaja imovina se dijeli na:

- finansijsku imovinu,
- ostalu imovinu.

Obaveza predstavlja sadašnju obavezu Fonda proizašlu iz prošlih transakcija za čije se podmirenje očekuje odliv sredstava (glavnice i ekonomskih koristi vjerovnika) u budućnosti.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.15. Iskazivanje, priznavanje i mjerenje imovine i obaveza (nastavak)

Finansijska imovina i finansijske obaveze

Pod finansijskom imovinom podrazumijeva se sredstvo koje je:

- novac;
- ugovorno pravo da se primi novac ili drugu finansijsku imovinu drugog društva;
- ugovorno pravo na razmjenu finansijskih instrumenata s drugim društvima prema uslovima koji su potencijalno povoljniji;
- vlasnički instrumenti drugog društva;
- ugovor koji će biti ili može biti podmiren vlasničkim instrumentima društava i predstavlja:
  - a. nederivativni instrument za kojeg će subjekt biti ili može biti obavezan primiti promjenjiv broj vlastitih vlasničkih instrumenata drugog subjekta, ili
  - b. derivativ koji će se namiriti ili se može namiriti na način drugačiji od razmjene fiksnog iznosa novca ili druge finansijske imovine za fiksni broj vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta.

Finansijske obaveze predstavljaju svaku vrstu obaveza koja za Fond proizlazi iz dogovorne transakcije finansijskim instrumentom, a kojom je dogovorena predaja novca ili druge finansijske imovine ili razmjena finansijskih instrumenata po uslovima koji su potencijalno nepovoljni.

Klasifikacija finansijske imovine

Fond ima mogućnost pri početnom priznavanju odrediti da će se pojedina finansijska imovina mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako bi se time otklonila ili znatno umanjila nedosljednost pri mjerenju ili priznavanju koja bi inače nastala zbog mjerenja imovine ili obaveza ili priznavanja dobiti i gubitka povezanih s tom imovinom ili obavezama na različitim osnovama, a temeljem niže opisane klasifikacije. Ovakva odluka je neopoziva. Izuzev ako se primjenjuje gore navedena mogućnost, Fond će dalje klasificirati finansijsku imovinu kao imovinu koja se naknadno mjeri:

- po amortiziranom trošku,
- po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ili
- po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

i to na temelju:

- poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom
- obilježja finansijske imovine s ugovornim novčanim tokovima.

Finansijska imovina s ugovornim novčanim tokovima mora imati sljedeća obilježja da bi uopšte mogla biti klasificirana kao finansijska imovina po amortizacijskom trošku ili po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit:

- glavnica je fer vrijednost finansijske imovine pri početnom priznavanju,
- kamata obuhvata naknadu za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan s nepodmirenim iznosom glavnice tokom određenog vremena te za ostale osnovne rizike i troškove zajma, kao i za profitnu maržu.

Mjerenje finansijske imovine po amortiziranom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku ako su ispunjena sljedeća dva uslova:

- finansijska imovina dio je poslovnog modela čija je svrha držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovoreni novčanih tokova i
- na određene datume, na osnovu ugovornih uslova finansijske imovine, nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.15. Iskazivanje, priznavanje i mjerenje imovine i obaveza (nastavak)

Mjerenje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena sljedeća dva uslova:

- finansijska imovina dio je poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- na određene datume, temeljem ugovornih uslova finansijske imovine, nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Mjerenje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha osim ako se mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Fond ima mogućnost, pri početnom priznavanju ulaganja u vlasničke instrumente, ako se ne radi o ulaganjima koja se drže radi trgovanja, i koja bi se inače mjerila po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, donijeti neopozivu odluku.

Klasifikacija finansijskih obaveza

Finansijske obaveze proizašle iz derivativnih finansijskih instrumenata evidentiraju se po fer vrijednosti. Finansijske obaveze proizašle iz kupovine dijela finansijske imovine priznaju se na datum bilanse po trošku koji je fer vrijednost primljene naknade. Transakcijski troškovi se uključuju u početno mjerenje takve finansijske obaveze. Naknadno mjerenje obavlja se po amortizacijskom trošku. Za finansijske obaveze s kratkoročnim dospeljem bez utvrđene kamatne stope uobičajeno se mjere prema iznosu troška koji je fer vrijednost primljene naknade. Ostale obaveze se u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima iskazuju po nominalnoj vrijednosti koja proizlazi iz poslovne transakcije, utemeljene na ugovoru i/ili drugoj vjerodostojnoj ispravi o nastanku obaveze. Ako se za obaveze u domaćoj valuti ugovori neki od načina revalorizacije (valutna klauzula, stopa rasta cijena, itd.), obaveze se u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima iskazuju po revaloriziranoj vrijednosti. Obaveze se podmiruju u rokovima i na način određen ugovorom. Sve finansijske obaveze klasificiraju se kao obaveze koje se naknadno mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope osim finansijskih obaveza određenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (uključujući derivativne instrumente), koje se naknadno mjere po fer vrijednosti. Fond ima mogućnost pri početnom priznavanju odrediti da će se pojedina finansijska obaveza mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako bi se time otklonila ili znatno umanjila nedosljednost pri mjerenju ili priznavanju koja bi inače nastala zbog mjerenja imovine ili obaveza ili priznavanja dobiti i gubitka povezanih s tom imovinom ili obavezama na različitim osnovama. Ovakva odluka je neopoziva.

Priznavanje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Sva finansijska imovina i finansijske obaveze uključujući i derivativne instrumente priznaju se u bilansu u trenutku kada Fond postane dio obvezujućeg ugovora o finansijskoj imovini. Od tog datuma, u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, priznaju se svi dobiti ili gubici koji nastaju zbog promjena u fer vrijednosti imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, te svi dobiti ili gubici koji nastaju zbog promjena u iznosu amortizacijskog troška imovine i obaveza klasificirane po amortizacijskom trošku, dok promjene u fer vrijednosti imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se evidentiraju kroz kapital.

Početno i naknadno mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina i finansijske obaveze se početno priznaju po fer vrijednosti, uvećano ili umanjeno, u slučaju finansijske imovine ili finansijskih obaveza koja nisu određene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa stjecanjem ili isporukom finansijske imovine ili finansijskih obaveza. Izuzetak od navedenog su finansijska imovina i finansijske obaveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, kojima se pri početnom priznavanju ne dodaju transakcijski troškovi, jer se oni po nastanku priznaju u bilansu uspjeha.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.15. Iskazivanje, priznavanje i mjerenje imovine i obaveza (nastavak)

Početno i naknadno mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Kupnja i prodaja finansijskih instrumenata priznaje se u imovini Fonda na datum trgovanja. Zaključena transakcija kupovine priznaje se u imovini Fonda prema vrsti i provedenoj klasifikaciji finansijskog instrumenta uz istovremeno formiranje obaveze za namiru. Na dan zaključenja transakcije prodaje, u imovini Fonda finansijski instrument se prestaje priznavati, a počinje se priznavati potraživanje s osnove prodaje finansijskog instrumenta.

Prilikom sudjelovanja u javnoj ponudi prenosivih vrijednosnih papira (inicijalna i sekundarna ponuda, ponuda ograničenom broju ulagatelja i sl.), prenosivi vrijednosni papiri te instrumenti tržišta novca, se inicijalno priznaju kao potraživanje u iznosu datog prijedloga sudjelovanja u ponudi, a nakon što je ponuda prihvaćena te je primljena obavijest o prihvaćanju javne ponude prenosivog vrijednosnog papira od ponuditelja odnosno aranžera ili depozitara, ovisno što je ranije, a prenosivom su vrijednosnom papiru, odnosno instrumentu tržišta novca, dodijeljena sva potrebna obilježja, isti se priznaje u imovini Fonda sukladno klasifikacijama finansijske imovine opisanih u ovim računovodstvenih politikama. Prenosivi vrijednosni papiri u imovini Fonda kod uvjetovanih javnih ponuda za otkup vrijednosnih papira priznaju se od datuma obavijesti depozitara ili ponuditelja odnosno aranžera o prihvaćenoj ponudi od strane ponuditelja po cijeni otkupa iz javne ponude.

Potraživanja ili obaveze po osnovi kamata i sličnih prava i obaveza Fonda, priznaju se u imovini ili obavezama Fonda po utvrđivanju imateljevog prava. Potraživanja za dividende priznaju se u imovini Fonda na prvi dan od kojeg se dionicom/udjelom trguje bez prava na dividendu (*ex-dividend date*), odnosno na dan utvrđivanja imateljevog prava, a temeljem odluke o isplati dividende nadležnog tijela izdavatelja (npr. glavne skupštine) ili zaprimljene obavijesti od depozitara.

Nakon početnog priznavanja, sva finansijska imovina mjeri se:

- po amortiziranom trošku;
- po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili
- po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska imovina po amortiziranom trošku mjeri se primjenom metode efektivne kamatne stope umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti na temelju objektivnih dokaza. Premije i diskonti, uključujući početne transakcijske troškove, uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost instrumenta i amortiziraju se temeljem efektivne kamatne stope instrumenta.

Fer vrijednost izvedenica kojima se ne trguje na uređenom tržištu procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi fond imao u slučaju da prekine ugovor na datum bilanse, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditni rizik ugovorne strane.

Ostala finansijska imovina i finansijske obaveze, osim onih koje se vode po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha te po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, mjere se po amortiziranom trošku, primjenom efektivne kamatne stope.

Dobici i gubici vezani uz promjene u fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha priznaju se u bilansu uspjeha perioda dok dobiti i gubici vezani za promjenu fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se evidentiraju kroz sveobuhvatnu dobit.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.15. Iskazivanje, priznavanje i mjerenje imovine i obaveza (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Fond prilikom vrednovanja finansijske imovine po amortiziranom trošku ne priznaje rezervacije za umanjeње vrijednosti finansijske imovine za očekivane kreditne gubitke, već priznaje umanjeње imovine na temelju objektivnih dokaza. Finansijska imovina po amortiziranom trošku, podložna je izradi procjene o postojanju objektivnih dokaza ili okolnosti vezanih uz umanjeње vrijednosti bez odgode svaki put kada postoji objektivni dokaz ili okolnosti koje upućuju na potrebu procjene vrijednosti imovine radi umanjeња, a najmanje na datum sastavljanja godišnjih i polugodišnjih izvještaja Fonda. Iznos gubitka od umanjeња imovine izračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi financijskog instrumenta (tj. efektivnoj kamatnoj stopi obračunatoj kod početnog priznavanja).

Iznos gubitka priznaje se u računu dobiti i gubitka. U slučaju da se iznos gubitka od umanjeња vrijednosti smanji i to smanjenje se može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjeња vrijednosti (npr. značajno poboljšanje poslovanja i kreditnog rejtinga izdavatelja), prethodno priznat gubitak od umanjeња vrijednosti ispravlja se i priznaje u računu dobiti i gubitka. Navedenom ispravkom, knjigovodstvena vrijednost financijskog instrumenta ne može biti veća od iznosa amortiziranog troška koji bi nastao u slučaju da nije došlo do priznavanja umanjeња vrijednosti.

Za finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit, Fond priznaje rezervacije za umanjeње vrijednosti za očekivane kreditne gubitke kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i njima se ne umanjuje knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine u izvještaju o finansijskom položaju.

Prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina se prestaje priznavati kada Fondu:

- isteknu ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine, ili
- kada Fond prenese finansijsku imovinu.

Prijenos finansijske imovine se događa:

- ako Fond prenese ugovorna prava na primitak novčanih tokova od finansijske imovine, ili
- ako Fond zadrži ugovorna prava na primitak novčanih tokova od finansijske imovine, ali preuzme ugovornu obvezu da će isplatiti primatelju te novčane tokove pri čemu je potrebno ocijeniti u kojoj mjeri zadržava rizike i koristi vlasništva nad finansijskom imovinom.

Kad se prodaje imovina po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit ili imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, prestaje njihovo priznavanje i pripadajuća potraživanja od kupaca priznaju se na datum kad se donese odluka o prodaji.

Imovina po amortiziranom trošku prestaje se priznavati na dan gubitka kontrole nad njima. Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada se ista podmiri, odnosno kad se obaveza iz ugovora ispuni, poništi ili kad istekne.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.15. Iskazivanje, priznavanje i mjerenje imovine i obaveza (nastavak)

Reklasifikacija finansijske imovine i finansijske obaveze

Fond ne smije reklasificirati finansijske obaveze. Reklasifikacija finansijske imovine provodi se isključivo prilikom promjene poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom. Fond je pri tome dužan reklasificirati svu svoju finansijsku imovinu na koju promjena poslovnog modela utječe. Reklasifikacija se primjenjuje od *datuma reklasifikacije*. Datum reklasifikacije je prvi dan prvog izvještajnog perioda nakon promjene poslovnog modela zbog koje Fond reklasificira finansijsku imovinu. Prilikom reklasifikacije ne prepravlja se prethodno priznata dobit, gubitak (uključujući dobit ili gubitak uslijed umanjenja vrijednosti) ili kamate. Fer vrijednost finansijske imovine koja se reklasificira iz kategorije mjerenja po amortiziranom trošku u kategoriju mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha mjeri se na datum reklasifikacije. Sva dobit ili gubici nastali kao razlika između prethodno amortiziranog troška finansijske imovine i fer vrijednosti priznaju se u bilansu uspjeha.

Fer vrijednost finansijske imovine koja se reklasificira iz kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u kategoriju mjerenja po amortiziranom trošku postaje njezina nova bruto knjigovodstvena vrijednost na datum reklasifikacije. Sva dobit ili gubici nastali kao razlika između prethodno amortiziranog troška finansijske imovine i fer vrijednosti priznaju se u bilansu uspjeha.

Fer vrijednost finansijske imovine koja se reklasificira iz kategorije mjerenja po amortiziranom trošku u kategoriju mjerenja po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit mjeri se na datum reklasifikacije. Sva dobit ili gubici nastali kao razlika između prethodno amortiziranog troška finansijske imovine i fer vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Efektivna kamatna stopa i procjena umanjenja temeljem objektivnih dokaza ili okolnosti ne usklađuju se zbog reklasifikacije.

Prilikom reklasifikacije finansijske imovine iz kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u kategoriju mjerenja po amortiziranom trošku, finansijska se imovina reklasificira po njezinoj fer vrijednosti na datum reklasifikacije. Pri tome se kumulativna dobit ili gubici, prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, brišu iz kapitala i usklađuju s fer vrijednosti finansijske imovine na datum reklasifikacije. To usklađenje utječe na ostalu sveobuhvatnu dobit, ali ne utječe na bilans uspjeha te stoga ne predstavlja reklasifikacijsko usklađenje. Slijedom navedenoga, finansijska se imovina mjeri na datum reklasifikacije kao da je uvijek mjerena po amortiziranom trošku. Efektivna kamatna stopa i procjena umanjenja temeljem objektivnih dokaza ili okolnosti ne usklađuju se zbog reklasifikacije.

Reklasifikacijom finansijske imovine iz kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u kategoriju mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, finansijska se imovina nastavlja mjeriti po fer vrijednosti. Pri tome se kumulativna dobit ili gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificiraju iz kapitala u bilans uspjeha kao reklasifikacijsko usklađenje na datum reklasifikacije.

Reklasifikacijom finansijske imovine iz kategorije mjerenja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u kategoriju mjerenja po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, finansijska se imovina nastavlja mjeriti po fer vrijednosti.

2.16. Posebni finansijski instrumenti

Ulaganja u instrumente tržišta novca i prenosive dužničke vrijednosne papire

1. Za instrumente tržišta novca te prenosive dužničke vrijednosne papire koji su klasificirani kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, odnosno kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, fer vrijednost na dan vrednovanja imovine fonda izračunava se u skladu s pravilnikom o vrednovanju koji je propisala Komisija za vrijednosne papire FBiH.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.16. Posebni financijski instrumenti (nastavak)

Ulaganja u instrumente tržišta novca i prenosive dužničke vrijednosne papire (nastavak)

2. Instrumenti tržišta novca te prenosivi dužnički vrijednosni papiri klasificirani kao financijska imovina po amortiziranom trošku vrednuju se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope ostvarene prilikom svakog početnog pojedinačnog ulaganja.

Prodaja dijela portfelja određenog dužničkog instrumenta evidentira se po prosječnoj knjigovodstvenoj vrijednosti ulaganja. Pri prodaji ulaganja razlika između vrijednosti prodaje i knjigovodstvenog iznosa ulaganja priznaje se kao dobit, odnosno gubitak od prodaje i iskazuje u okviru pozicije realiziranih dobitaka i gubitaka od prodaje financijske imovine kroz bilans uspjeha.

Ulaganja u dugoročne dužničke vrijednosne papire

Dužnički vrijednosni papiri se pri sticanju mogu klasificirati u bilo koju od četiri postojeće kategorije financijske imovine, a ovisno o specifičnostima dužničkog vrijednosnog papira i u skladu s prethodno navedenim kriterijima klasifikacije.

Dužnički vrijednosni papiri razvrstani kao Financijska imovina namijenjena trgovanju i raspoloživa za prodaju dnevno se usklađuju s procijenjenom ili fer vrijednosti. Kod dužničkih vrijednosnih papira sa kojima se trguje na aktivnom tržištu u BiH fer vrijednost se izračunava primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na berzi te prijavljenih institucionalnih transakcija, a zaokružuje se na četiri decimalna mjesta.

Za dužničke vrijednosne papire kojima se trguje u inostranim na tržištima Europske unije i likvidnim tržištima zemalja OECD-a, fer vrijednost se izračunava po osnovu posljednje objavljene tržišne cijene tog vrijednosnog papira sa zvanične kursne liste berzanskog tržišta. U slučaju izostanka cijene na izvještaju/potvrdi ili izostanka izvještaja/potvrde o zaključenom trgovanju na san vrednovanja, fer vrijednost stečenog dugoročnog dužničkog vrijednosnog papira izračunava se na osnovu posljednje cijene trgovanja prethodnih dana. Iznimno, ukoliko 30 dana nisu ostvareni uslovi za vrednovanje dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira kako je gore navedeno, isti se vrednuju metodom efektivne kamatne stope, s time da je početna vrijednost zadnja fer vrijednost tog vrijednosnog papira. Ponovnim aktiviranjem trgovanja, dugoročni dužnički vrijednosni papiri ponovno se počinju vrednovati na temelju posljednje cijene trgovanja ostvarene na berzi / tržištu, a kako je već opisano. Dužnički vrijednosni papiri koji su stečeni s namjerom držanja do dospijeca iskazuju se po amortiziranom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizirani trošak se računa metodom efektivne kamatne stope. Diskonti i premije, uključujući početne transakcijske troškove, uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost instrumenta i amortiziraju se na osnovu efektivne kamatne stope u prihode, odnosno rashode od kamata. U poslovnim knjigama odvojeno se evidentiraju glavnica, diskont ili premija, te pripadajuće kamate po pojedinom vrijednosnom papiru. Ukoliko kod portfelja dužničkih vrijednosnih papira koji se drže do dospijeca nema financijskih izvora koji će omogućiti nastavak finansiranja financijskog sredstva do dospijeca, ili više ne postoji pozitivna namjera držanja do dospijeca, u skladu s MRS-om, svu financijsku imovinu Fonda koja se drži do dospijeca, treba preklasificirati u kategoriju namijenjenu trgovanju, odnosno raspoloživu za prodaju prevrednovanu po fer vrijednosti. Razlika koja proizlazi između knjigovodstvenog iznosa ulaganja koje se preraspoređuje i fer vrijednosti iskazuje se u bilansu uspjeha perioda.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

2.16. Posebni financijski instrumenti (nastavak)

Ulaganja u vlasničke instrumente

1. U vlasničke instrumente ubrajamo dionice, udjele u fondovima te prava. Vlasnički instrumenti se, s obzirom na svrhu, klasificiraju kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha uz izuzetke koju su opisani pod tačkom klasifikacija financijske imovine. Vlasnički instrumenti razvrstani kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, uključujući i izuzetke opisane pod tačkom klasifikacija financijske imovine dnevno se usklađuju s fer vrijednosti.
2. Za vlasničke instrumente po fer vrijednost na dan vrednovanja imovine Fonda izračunava se u skladu sa Pravilnikom o vrednovanju Komisije za vrijednosne papire FBiH.

Udjeli u drugim investicijskim fondovima vrednuju se po vrijednosti neto imovine po udjelu ili po dionici pripadnog fonda koja je objavljena odnosno važeća na dan vrednovanja.

3. Prodaja dijela portfelja određenog vlasničkog vrijednosnog papira evidentira se po prosječnoj knjigovodstvenoj vrijednosti ulaganja. Pri prodaji ulaganja razlika između vrijednosti prodaje i knjigovodstvenog iznosa ulaganja priznaje se kao dobit, odnosno gubitak od prodaje i iskazuje u okviru pozicije realiziranih dobitaka i gubitaka od prodaje financijske imovine kroz bilans uspjeha.

Terminske kupoprodaje, spot i repo transakcije

Terminske kupoprodaje (forward) dnevno se vrednuju po fer vrijednosti na način da se cijene zadnje ponude na kupovinu koje službeno kotiraju na financijsko-informacijskom servisu primjenjuju za terminske prodaje, dok se službeno kotirane cijene zadnje ponude za prodaju primjenjuju za terminske kupovine. Devizne terminske transakcije dnevno se vrednuju po fer vrijednosti primjenom jedinstvene međubankarske referentne ponudbene kamatne stope za određenu valutu (Zibor, Euribor, Libor i sl.) koja službeno kotira na financijsko-informacijskom servisu. Fer vrijednost spot transakcije na dan vrednovanja, utvrđuje se izračunom razlike između ugovorenog kursa i srednjeg kursa CBBiH na dan vrednovanja imovine Fonda.

Transakcije prodaje vrijednosnih papira, te ponovna kupovina istih na utvrđen dan u budućnosti (pasivni repo) vrednuju se od datuma poravnanja tako da se instrument koji je predmet transakcije u aktivi fonda, i dalje vrednuje u skladu s pravilima za tu vrstu instrumenta, dok se obaveza za primljena novčana sredstva u pasivi, vrednuje obračunom pasivnih kamata. Transakcije kupovine vrijednosnih papira, te ponovna prodaja istih na utvrđen datum u budućnosti (aktivni repo), vrednuju se od datuma poravnanja kao depozit do dospijeca, dnevnim obračunom kamata.

3. POSLOVNI PRIHODI

	2018.	2017.
	KM 000	KM 000
Realizovani dobiti po osnovu prodaje vrijednosnih papira	102	120
Prihodi od kamata na obveznice	66	48
Prihodi od dividende	8	10
Prihodi od kamata na depozite	4	3
Ostalo	-	8
Ukupno:	180	189

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

4. POSLOVNI RASHODI

	2018. KM 000	2017. KM 000
Naknada Društvu za upravljanje	142	96
Naknada Banci depozitaru	26	18
Rashodi za troškove revizije	7	5
Troškovi kupovine i prodaje ulaganja	5	6
Naknada Komisiji za vrijednosne papire FBiH	4	3
Realizirani gubici od ulaganja u vrijednosne papire	3	-
Negativne kursne razlike	-	81
Ostalo	2	3
Ukupno:	189	212

5. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

	2018. KM 000	2017. KM 000
Prihodi prilagođavanja kod početne primjene MSFI-a 9*	2	-
Rashodi prilagođavanja kod početne primjene MSFI-a 9*	(1)	-
Ostali finansijski rashodi	(6)	-
Ukupno:	(5)	-

*Fond je od 1. novembra 2018. godine, a na osnovu Odluke o reklasifikaciji imovini od 31. oktobra 2018. godine broj 1304/18 i Odluke od 18. septembra 2018. godine broj 1242/18 o usvajanju poslovnog modela za upravljanje finansijskom imovinom Fonda donesenih od strane Društva za upravljanje fondovima „Raiffeisen Invest” izvršilo reklasifikaciju finansijske imovine raspoložive za prodaju i finansijske imovine u posjedu do dospelja u finansijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku (Napomene 9, 10 i 11). Uticaj početne primjene MSFI 9 i promjene računovodstvene politike u iznosu od 1 hiljade KM je prikazan u računu dobiti i gubitka.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

6. NEREALIZOVANI (GUBICI)/DOBICI

	2018. KM 000	2017. KM 000
Nerealizovani dobiti od ulaganja u portfolio koji se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1.047	620
Nerealizovani gubici od ulaganja u portfolio koji se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(1.270)	(540)
Podzbir	(223)	80
Nerealizovani dobiti od ulaganja u portfolio koji se vodi po amortiziranom trošku	4	-
Nerealizovani gubici od ulaganja u portfolio koji se vodi po amortiziranom trošku	(4)	-
Podzbir	-	-
Neto kursne razlike po osnovu ulaganja u portfolio koji se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(1)	(1)
Podzbir	(1)	(1)
Neto iznos po osnovu kursnih razlika na monetarnim sredstvima, osim od vrijednosnih papira	(2)	-
Podzbir	(2)	-
Ukupno:	(226)	79

7. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	31.12.2018. KM 000	31.12.2017. KM 000
Transakcijski račun u banci	84	954
Ukupno:	84	954

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

8. FINANSIJSKA IMOVINA KOJA SE VODI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ RAČUN DOBITI I GUBITKA

	Dospijeće	31.12.2018. KM 000	31.12.2017. KM 000
Ulaganja u otvorene investicijske fondove u inostranstvu			
IBCH	-	566	632
DAXEX GY	-	464	305
SPY US EQUITY	-	254	-
RCM-AUSTRIAN EQUITIES	-	212	-
Ukupno ulaganja u otvorene fondove		1.496	937
Obveznice			
Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske	30.6.2023.	-	364
Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske	24.12.2025.	-	310
Državne obveznice Republike Srbije	23.2.2022.	-	254
Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske	30.10.2023.	-	227
Obveznice Ministarstva finansija Federacije BiH	30.6.2020.	-	192
Obveznice Ministarstva finansija Federacije BiH	30.6.2023.	-	168
Obveznice Ministarstva finansija Federacije BiH	30.6.2021.	-	166
Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske	15.6.2024.	-	162
Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske	22.8.2021.	-	139
Obveznice Ministarstva finansija Federacije BiH	30.6.2022.	-	126
Obveznice Ministarstva finansija Federacije BiH	30.6.2019.	-	120
Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske	30.7.2018.	-	73
Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske	15.9.2019.	-	54
Ukupno ulaganja u obveznice		-	2.355
Ukupno:		1.496	3.292

Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka se vrednuje u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 9, te se pribavlja da bi se u skorijoj budućnosti prodalo i da bi se ostvario novčani tok na bazi razlike u cijeni sredstva, dok je prikupljanje ugovornih novčanih tokova samo sporedni element istog. Dana 31. oktobra 2018. godine Uprava Društva za upravljanje fondovima "Raiffeisen Invest" je donijela Odluku broj 1304/18 o reklasifikaciji imovine Fonda prema Poslovnom modelu upravljanja finansijskom imovinom, a u cilju usklađivanja poslovanja Fonda sa MSFI 9. Naime, obveznice koje su se vodile po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha se od 1. novembra 2018. godine reklasificirale u finansijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku (Napomena 11).

9. FINANSIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	Dospijeće	31.12.2018. KM 000	31.12.2017. KM 000
Državne obveznice Republike Srbije	25.3.2020.	-	165
Ukupno:		-	165

U prijašnjim periodima na dane finansijskih izvještaja Društvo je za potrebe Fonda pravilo procjenu fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju. Za potrebe mjerenja fer vrijednosti ulaganja u državne obveznice Republike Srbije, Društvo je koristilo cijene na zvaničnom tržištu, ukoliko je bilo trgovine u periodu od 30 dana, u suprotnom se koristio metod obračuna prinosa do dospelja.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

9. FINANSIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU (NASTAVAK)

Prema tome, Društvo se koristilo ulaznim podacima hijerarhije prvog i drugog nivoa inputa za određivanje fer vrijednosti, u skladu sa propisom MSFI 13 "Mjerenje fer vrijednosti".

Fond je od 1. novembra 2018. godine, a na osnovu Odluke o reklasifikaciji imovini od 31. oktobra 2018. godine broj 1304/18 i Odluke od 18. septembra 2018. godine broj 1242/18 o usvajanju poslovnog modela za upravljanje finansijskom imovinom Fonda donesenih od strane Društva za upravljanje fondovima „Raiffeisen Invest” izvršilo reklasifikaciju finansijske imovine raspoložive za prodaju u finansijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku (Napomena 11). Uticaj početne primjene MSFI 9 i promjene računovodstvene politike u iznosu od 1 hiljade KM je prikazan u računu dobiti i gubitka (Napomena 5).

10. FINANSIJSKA IMOVINA U POSJEDU DO DOSPIJEĆA

		31.12.2018.	31.12.2017.
	Dospijeće	KM 000	KM 000
<i>Depoziti</i>			
Sberbank BH d.d. Sarajevo	24.1.2018.	-	493
Sparkasse Bank d.d. BiH	7.2.2018.	-	280
<i>Ukupno depoziti</i>		-	773
<hr/>			
Ukupno:		-	773

Kamatna stopa za oročene depozite je bila u rasponu od 0,30% - 0,51% p.a.. U prijašnjim periodima Fond je pri vrednovanju depozita klasifikovanih kao imovinu držanu do dospelja postupao u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, u smislu da je za potrebe realnog prikaza neto imovine Fonda, za svaku odvojenu transakciju sa imovinom klasificiranom u kategoriju imovina u posjedu do dospelja, napravljen poseban izračun efektivne kamatne stope, te se pripis ovako obračunate kamate (amortizacijskog troška) na dnevnoj osnovi pripisivao u korist bilansa uspjeha. Napominjemo da je u cilju realnog prikaza neto imovine Fonda, za svaku odvojenu transakciju nabavke iste klase vrijednosnih papira napravljen poseban obračun efektivne kamatne stope s obzirom na činjenicu da prilikom nabavke vrijednosnog papira tržišna cijena vrijednosnog papira može varirati, a utiče na izračun efektivne kamatne stope i vrijednost amortizovanog troška. Dana 31. oktobra 2018. godine Uprava Društva za upravljanje fondovima „Raiffeisen Invest” je donijela Odluku broj 1304/18 o reklasifikaciji imovine Fonda prema Poslovnom modelu upravljanja finansijskom imovinom, a u cilju usklađivanja poslovanja Fonda sa MSFI 9. Naime, finansijska imovina u posjedu do dospelja se od 1. novembra 2018. godine reklasificirala u finansijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku (Napomena 11).

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

11. FINANSIJSKA IMOVINA KOJA SE VODI PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

	Dospijeće	31.12.2018. KM 000	31.12.2017. KM 000
Obveznice			
Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske	15.9.2019. – 24.12.2025.	1.364	-
Obveznice Ministarstva finansija i privrede republike Srbije	23.2.2022. – 28.3.2028.	814	-
Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske	15.6.2028 – 27.1.2030	588	-
Obveznice Ministarstva finansija Federacije BiH	30.6.2019.	120	-
<i>Ukupno ulaganja u obveznice</i>		2.886	-
Depoziti			
Sparkasse Bank d.d. BiH	29.8.2019.	780	-
Sberbank BH d.d. Sarajevo	24.1.2019.	362	-
<i>Ukupno depoziti</i>		1.142	-
Ukupno:		4.028	-

Kamatna stopa za oročene depozite je u rasponu od 0,20% - 0,85 % p.a., dok je kamatna stopa za obveznice u rasponu od 1,50% - 3,50% p.a.. Fond je pri vrednovanju depozita i vrijednosnih papira klasifikovanih kao imovina koja se vodi po amortiziranom trošku postupio u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 9, u smislu da je za potrebe realnog prikaza neto imovine Fonda, za svaku odvojenu transakciju sa imovinom klasificiranom u kategoriju po amortiziranom trošku, napravljen poseban izračun efektivne kamatne stope, te se pripis ovako obračunate kamate (amortizacijskog troška) na dnevnoj osnovi pripisuje u korist računa dobiti i gubitka. Napominjemo da je u cilju realnog prikaza neto imovine Fonda, za svaku odvojenu transakciju nabavke iste klase vrijednosnih papira napravljen poseban obračun efektivne kamatne stope s obzirom na činjenicu da prilikom nabavke vrijednosnog papira tržišna cijena vrijednosnog papira može varirati, a utiče na izračun efektivne kamatne stope i vrijednost amortizovanog troška.

12. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

	31.12.2018. KM 000	31.12.2017. KM 000
Potraživanja po osnovu kamata i glavnice	40	76
Potraživanja po osnovu dividendi	1	-
Ukupno:	41	76

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
"RAIFFEISEN BALANCE"
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

13. OBAVEZE PO OSNOVU TEKUĆEG POSLOVANJA

	31.12.2018. KM 000	31.12.2017. KM 000
Obaveze po osnovu upravljačke provizije	12	10
Obaveze prema društvu za reviziju	7	5
Obaveze prema Banci depozitaru	2	2
Obaveza za izdavanje udjela	-	6
Obaveze za izlaznu naknadu	-	4
Ukupno:	21	27

14. NETO IMOVINA FONDA

Neto vrijednosti imovine Fonda na dan 31.12.2018. i 31.12.2017. godine može se prikazati kako slijedi:

	(%) učešća	31.12.2018. KM 000	31.12.2017. KM 000
Finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku	71,30	4.028	-
Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	26,48	1.496	3.292
Novčana sredstva	1,49	84	954
Kratkoročna potraživanja	0,73	41	76
Finansijska imovina u posjedu do dospijeca	-	-	773
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	165
Podzbir	100,00	5.649	5.260
Ostale obaveze	100,00	(21)	(27)
Podzbir	100,00	(21)	(27)
Ukupno:		5.628	5.233

Prosječna neto vrijednost imovine Fonda i prosječna neto vrijednosti imovine po udjelu može se prikazati kako slijedi:

	2018. KM 000	2017. KM 000
Prosječna neto vrijednost imovine	5.688.967,91	3.861.960,91
Prosječan broj udjela u opticaju	45.510,1548	30.968,5708
Prosječna neto vrijednost imovine po udjelu	125,0220	124,6393
Broj udjela na početku perioda	41.482,6495	19.278,7798
Broj udjela na kraju perioda	46.668,6157	41.482,6495
Cijena udjela na početku perioda	126,1412	124,6425
Cijena udjela na kraju perioda	120,5806	126,1412

U skladu sa Pravilnikom o vrednovanju i obračunu imovine investicijskog fonda, neto vrijednost imovine po udjelu otvorenog investicijskog fonda na dan vrednovanja utvrđuje se dijeljenjem vrijednosti neto imovine fonda sa ukupnim brojem udjela Fonda. Neto vrijednost imovine Fonda se računa na bazi Pravilnika o vrednovanju i obračunu imovine investicijskog fonda koji je u primjeni od 1. jula 2009. godine.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

14. NETO IMOVINA FONDA (NASTAVAK)

Obračun je vršilo Društvo za upravljanje, a kontrolu obračuna banka depozitar – UniCredit Bank d.d. Mostar od 29. marta 2018. godine (Sberbank BH d.d. Sarajevo do 29. marta 2018. godine). Na bazi provjera obračuna neto vrijednosti na određene datume, mišljenja smo da je obračun neto vrijednosti imovine urađen u skladu sa važećim propisima.

15. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Prema izjavi Uprave Društva, nije bilo događaja koji bi uticali na finansijske izvještaje na dan 31. decembra 2018. godine.

16. USAGLAŠENOST SA ZAKONSKOM REGULATIVOM

Zakonska ograničenja ulaganja u Fond i ulaganja Fonda propisana su Zakonom o investicijskim fondovima (Službene novine Federacije BiH broj 85/08 i broj 25/17).

Prema članu 88. Zakona o investicijskim fondovima (u daljnjem tekstu Zakon), vrijednost imovine investicijskog fonda sa javnom ponudom ne može pasti ispod 1.000.000 KM tokom tri uzastopna kalendarska mjeseca, a ako se to dogodi fond mora biti likvidiran.

U skladu sa obavljenim revizorskim procedurama i uvidom u finansijske izvještaje vidljivo je da je Fond zadovoljio potrebni uslov iz Zakona vezan za minimalnu vrijednost imovine Fonda.

Nadalje u skladu sa članom 90. Zakona propisane su naknade koje se naplaćuju klijentima, te način obračuna neto naknade. U skladu sa obavljenim revizorskim procedurama utvrđeno je da obračun naknade nije odstupio od one propisane Zakonom.

U skladu sa članom 91, 92. i 93. Zakona definisane su vrste troškova koje se mogu knjižiti na teret Fonda, kao i zahtjev da isti moraju biti navedeni u prospektu i statutu, te da pokazatelj ukupnih troškova ne smije prelaziti 3,5% prosječne godišnje neto vrijednosti imovine Fonda. Provjerili smo izračun pokazatelja ukupnih troškova, te utvrdili da isti ne prelazi propisom ograničeni iznos.

Nadalje, u skladu sa članom 97. Zakona, ulaganje imovine otvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom podliježe sljedećim ograničenjima:

- a. najviše 10% neto vrijednosti imovine fonda može biti uloženo u vrijednosne papire ili instrumente tržišta novca jednog emitenta, osim za vrijednosne papire ili instrumente tržišta novca kojim se trguje na berzi ili na drugom uređenom javnom tržištu, pod uvjetom da je takvo ulaganje predviđeno prospektom i statutom fonda, te u slučaju novoemitiranih prenosivih vrijednosnih papira;
- b. najviše 10% neto vrijednosti imovine fonda može biti uloženo u prenosive vrijednosne papire ili instrumente tržišta novca jednog emitenta, pod uvjetom da ako je vrijednost prenosivih vrijednosnih papira ili instrumenata tržišta novca jednog emitenta koji čine imovinu fonda veća od 5% neto vrijednosti imovine Fonda, zbir vrijednosti tih ulaganja za sve takve emitente ne može preći 40% neto vrijednosti imovine Fonda, osim u slučajevima:
  1. u kojim je emitent ili za koje garantuje Federacija, Republika Srpska, država članica ili jedinica lokalne uprave države članice, država koja nije članica Evropske unije ili međunarodna javna organizacija čije su članice jedna ili više država članica, može se ulagati bez ograničenja pod uvjetom da:
    - u prospektu, statutu i promotivnim materijalima fonda budu jasno navedene države, jedinice lokalne uprave ili međunarodne organizacije u čije se vrijednosne papire i instrumente tržišta novca može ulagati više od 35% neto vrijednosti imovine fonda;
    - imovina fonda sastoji se od najmanje šest različitih vrijednosnih papira ili instrumenata tržišta novca, i

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

16. USAGLAŠENOST SA ZAKONSKOM REGULATIVOM (NASTAVAK)

- vrijednost niti jednog pojedinačnog vrijednosnog papira ili instrumenta tržišta novca iz tačke b) alineja 1) ovog stava ne prelazi 30% neto vrijednosti imovine fonda;
- 2. najviše 25% neto vrijednosti imovine fonda može biti uloženo u obveznice koje odobri Komisija, a koje emitiraju banke registrirane u Federaciji, Republici Srpskoj ili državi članici koje su na osnovu nekog zakona ili propisa predmet posebnog javnog nadzora s ciljem zaštite investitora u te obveznice. Sredstva prikupljena emisijom takvih obveznica moraju biti uložena, u skladu sa zakonom, u imovinu koja će do dospeljeća obveznica omogućiti ispunjenje obaveza koje proizlaze iz obveznica i koja bi u slučaju nesolventnosti emitenta prioritarno poslužila za povrat glavnice i kamata iz tih obveznica. Ako je više od 5% neto vrijednosti imovine fonda uloženo u takve obveznice jednog emitenta, ukupna vrijednost tih ulaganja koja čine više od 5% netovrijednosti imovine fonda ne može preći 80% neto vrijednosti imovine fonda,
- 3. najviše 20% neto vrijednosti imovine fonda može biti uloženo u vrijednosne papire ili instrumente tržišta novca čiji su emitenti lica koja čine grupu povezanih društava u skladu sa Zakonom o investicijskim fondovima i zakona kojim se regulira emisija i promet vrijednosnih papira,
- 4. najviše 20% neto vrijednosti imovine fonda može se položiti kao depozit u istu ovlaštenu banku u Bosni i Hercegovini ili državi članici, ili nekoj drugoj državi, pod uvjetom da podliježu nadzoru i ograničenjima koje će Komisija u smislu sigurnosti investitora smatrati najmanje jednakim onim u Federaciji, koji dospijevaju u roku koji ne može biti duži od godinu dana i koji se mogu u svakom trenutku razročiti,
- 5. najviše 20% neto vrijednosti imovine Fonda može biti uloženo u udjele ili dionice jednog investicijskog Fonda, uz uvjet da najviše 30% neto vrijednosti imovine Fonda može biti uloženo u fondove iz člana 96. stav 1, tačka c, osim za fondove osnovane na osnovu odobrenja nadležnog tijela države članice, koji posluju u skladu sa odredbama Zakona o investicijskim fondovima koje uređuju poslovanje otvorenih investicijskih fondova sa javnom ponudom.

Otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom ne može biti vlasnik:

- više od 10% dionica sa pravom glasa jednog emitenta,
- više od 10% dionica bez prava glasa jednog emitenta,
- 10% dužničkih vrijednosnih papira emitiranih od jednog emitenta,
- 25% udjela pojedinog investicijskog fonda,
- 10% instrumenata tržišta novca jednog emitenta uz izuzetak da se ograničenja iz ovog stava ne primjenjuju na dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca čiji su emitenti Federacija, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina, jedinica lokalne samouprave Federacije, Republike Srpske, država članica, jedinica lokalne uprave države članice, države koja nije članica Evropske unije, međunarodna javna organizacija čije su članice jedna ili više država članica.

Fond nije ulagao u finansijske derivate, prenosive vrijednosne papire niti instrumente tržišta novca drugih organiziranih tržišta (OTC).

Uvidom u računovodstvenu i drugu relevantnu dokumentaciju utvrdili smo da je portfolio ulaganja Fonda usaglašen sa prethodno navedenom zakonskom regulativom, Prospektom i Statutom Fonda. U slučaju prekoračenja ograničenja ulaganja iz ovog člana kao posljedice kretanja cijena na tržištu, društvo za upravljanje, u nastojanju da sačuva interese vlasnika udjela, dužno je uskladiti ulaganja fonda u što je moguće kraćem vremenskom roku nastojeći pri tome eventualni gubitak svesti na najmanju moguću mjeru.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

17. STANJE I DJELOVANJE INTERNIH KONTROLA

Način funkcionisanja sistema internih kontrola definisan je „Pravilnikom o internoj kontroli“ usvojenim od strane Nadzornog odbora dana 22. novembra 2011. godine broj 23/11, odnosno verzija V.1.0. od 27. marta 2013. godine, te „Priručnikom sistema interne kontrole“, verzija V.1.1. usvojenim od strane Uprave dana 11. jula 2017. godine. Navedenim dokumentima su utvrđeni osnovni principi organizacije i rada interne kontrole poslovanja Društva, odgovornosti i ovlaštenja, kao i izvještavanje nadležnih organa Društva u postupku interne kontrole. Interna kontrola, odnosno poslovi interne kontrole obavljaju se u okviru jedinice za nadzor i analizu. Jedinica za nadzor i analizu zadužena je za uspostavljanje sistema za praćenje rizika, kontrolu poslovanja u ime i za račun Društva, odnosno kontrolu poslovanja koje se odvija u ime i za račun investicijskih fondova pod upravljanjem, te za izradu stručnih analiza i izvještavanje Uprave i Nadzornog odbora.

U skladu sa prethodno definisanim sistemom interne kontrole Društvo je za poslovanje Fonda definisalo kontrolne procese koji mogu biti prezentirani kako slijedi:

- Kontrola registra vlasnika udjela i dokumentacije;
- Kontrola dokumentacije za identifikaciju ulagatelja;
- Kontrola zahtjeva za kupovinu i prodaju udjela;
- Kontrola trgovanja;
- Praćenje pozicija i kontrola ograničenja ulaganja;
- Prekoračenja ograničenja ulaganja;
- Praćenje rizika i mjerenje uspješnosti;
- Mjesečno izvještavanje o djelovanju sistema internih kontrola;
- Praćenje tržišnih, kreditnih i operativnih rizika koji proizlaze iz poslovanja Društva.

Organizacija Društva definisana je „Pravilnikom o organizaciji radnih mjesta“ usvojenim od strane Nadzornog odbora broj 1515-a/18 od dana 13. decembra 2018. godine, kojom je prestao da važi raniji Pravilnik od 20. decembra 2017. godine, te „Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta“ usvojenim od strane Nadzornog odbora broj 1466/18 od 6. decembra 2018. godine, kojom je prestao da važi raniji Pravilnik od 27. februara 2018. godine. Društvo za upravljanje kao subjekt koji upravlja Fondom ima zaposlenih osam osoba, na funkcijama: direktor Društva, izvršni direktor, portfolio menadžer, saradnik za upravljanje portfolijom i prodajom, specijalista za interne kontrole i upravljanje rizicima, saradnik na poslovima interne kontrole i upravljanja rizicima, viši saradnik za administraciju imovine i registra udjeličara, te saradnik za praćenje usklađenosti poslovanja Društva.

Društvo za upravljanje organizovano je u sljedeće organizacione jedinice:

- Uprava;
- Operativna jedinica (front office);
- Jedinica za nadzor i analizu (middle office);
- Jedinica za podršku (back office);
- Jedinica za praćenje usklađenosti poslovanja Društva.

Direktor i Izvršni direktor direktno odgovaraju i podnose izvještaje o radu Nadzornom odboru Društva, koji je sastavljen od 3 člana i to:

Mirha Hasanbegović	Predsjednik
Peter Žilinek	Član
Karlheinz Dobnigg	Član

Operativna jedinica (front office) zadužena je za upravljanje imovinom Fonda, pripremu i provođenje transakcija vrijednosnim papirima u ime i za račun Fonda, izradu i ažuriranje analiza vrijednosnih papira iz portfolija Fonda, te izradu analiza tržišta kapitala.

Jedinica za nadzor i analizu (middle office) zadužena je za mjerenje rizika i uspješnosti, kontrolu transakcija, investicionih ograničenja i utvrđivanja vrijednosti imovine, mjere i postupke u cilju zaštite portfolija, te postavljanje i praćenje limita, te izvještavanje u slučajevima prekoračenja.

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

17. STANJE I DJELOVANJE INTERNIH KONTROLA (NASTAVAK)

Jedinica za podršku (back office) odgovorna je za poslove poravnanja, računovodstveno praćenje i vrednovanje imovine Fonda, dnevno izvještavanje i usklađivanje stanja sa ostalim jedinicama.

Jedinica za praćenje usklađenosti poslovanja Društva je odgovorna za praćenje zakonskih propisa, pripremu uputstava i procedura, komunikaciju sa regulatorima, savjetovanje i edukaciju uposlenika i rukovodstva, prevenciju mogućih zloupotreba i usklađivanje pravilnika sa propisima.

Prema našem mišljenju, uspostavljena organizacijska struktura, raspored radnih mjesta i uspostavljene procedure u postupku donošenja odluka, odobravanja transakcija i odlaganja dokumentacije, a za postojeći obim portfolija i nivo aktivnosti, predstavljaju optimalnu osnovu za zakonito poslovanje u skladu sa propisima koji regulišu tržište kapitala.

18. POVEZANE PRAVNE OSOBE

U skladu sa Zakonom o investicijskim fondovima i Međunarodnim računovodstvenim standardom 24: „Objavljivanje povezanih strana“, povezana lica Fonda su:

Povezano lice	Osnov povezanosti
Raiffeisen Bank d.d. BiH i članice Raiffeisen Grupe	Ugovor o obavljanju brokerskih poslova broj 21/12 od 17. januara 2012. godine
Sberbank BH d.d. Sarajevo	Ugovor o poslovnoj saradnji/Prodaje i otkupa udjela otvorenih investicionih fondova (Ovi troškovi ne obračunavaju se na teret Fonda) Ugovor o obavljanju poslova depozitara broj 680/12 od dana 11. septembra 2012. godine. Ugovor raskinut Odlukom Nadzornog odbora broj 105/18 od 29. januara 2018. godine.
UniCredit Bank d.d. Mostar	Ugovor o obavljanju poslova depozitara broj 526/18 od dana 21. marta 2018. godine
Baker Tilly Re Opinion d.o.o. Sarajevo	Ugovor o obavljanju revizije finansijskih izvještaja 861/A/18-4226 od 5. juna 2018. godine
„Raiffeisen Invest“ društvo za upravljanje fondovima d.d.	Dozvola izdata od strane Komisije za vrijednosne papire FBiH broj 05/3-19-11/13 od 10. januara 2013. godine
Raiffeisen Banka a.d. Beograd	Ugovor o trgovinskom zastupanju u kupovini i prodaji finansijskih instrumenata br 720 od 16.jula 2018. godine
Ademir Osmanović	Direktor Društva za upravljanje od 1. aprila 2018. godine
Lejla Baljević Ramović	Direktor Društva za upravljanje do 31. marta 2018. godine
Alma Sarić	Izvršni direktor Društva za upravljanje
Mirha Hasanbegović	Predsjednik Nadzornog odbora
Peter Žilinek	Član Nadzornog odbora
Karlheinz Dobbng	Član Nadzornog odbora

OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
“RAIFFEISEN BALANCE”
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

---

18. POVEZANE PRAVNE OSOBE (NASTAVAK)

Transakcije sa povezanim strana mogu se prikazati kako slijedi:

a. DUF „Raiffeisen invest“

Iznos naknade Društvu za upravljanje po osnovu upravljačke provizije za period 01.01.-31.12.2018. godine iznosio je 142 hiljade KM (2017. - 96 hiljada KM), a stanje neizmirene obaveze prema DUF-u na dan 31. decembra 2018. godine iznosilo je 12 hiljada KM (31. decembra 2017. – 10 hiljada KM).

b. Sberbank BH d.d. Sarajevo

Na ime svojih troškova ranija Banka depozitar je tokom 2018. godine preko Društva za upravljanje fakturisala iznos od 7 hiljada KM (2017. – 18 hiljada KM).

c. UniCredit Bank d.d. Mostar

Na ime svojih troškova nova Banka depozitar je tokom 2018. godine preko Društva za upravljanje fakturisala iznos od 19 hiljada KM. Stanje neizmirene obaveze prema Banci na dan 31. decembra 2018. godine iznosilo je 2 hiljade KM.

d. Društvo za reviziju Baker Tilly Re Opinion d.o.o. Sarajevo

Društvo Baker Tilly Re Opinion d.o.o. Sarajevo je za reviziju 2018. godine fakturisalo iznos od 7 hiljada KM, koje nisu isplaćene do dana 31. decembra 2018. godine, te su evidentirane na stanju obaveze u istom iznosu.

e. Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka

Na ime brokerskih usluga tokom 2018. godine Raiffeisen Capital a.d. je fakturisao iznos od 1 hiljade KM (2017. – 2 hiljade KM).

f. Raiffeisenbank Austria d.d.

Na ime brokerskih usluga tokom 2018. godine Raiffeisenbank Austria d.d. je fakturisao iznos od 1 hiljade KM (2017. – 2 hiljade KM).

g. Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina

Na ime usluga posredovanja vrijednosnih papira Banka naplatila je iznos od 1 hiljade KM.

h. Transakcije sa fizičkim licima povezanim sa Fondom

Tokom 2018. godine nije bilo transakcija članova Nadzornog odbora, Uprave, zaposlenika u Društvu, te članova njihove uže porodice.

19. OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA

Zakon o investicijskim fondovima propisao je obavezu objavljivanja određenih informacija o poslovanju Društva. Društvo redovno sačinjava tromjesečne, polugodišnje i godišnje izvještaje o poslovanju Fonda. Finansijski izvještaji su dostupni na web stranici Društva <http://www.raiffeiseninvest.ba/>.

Sve objavljene informacije sadrže podatke koji su propisani zakonskim aktima i aktima Komisije za vrijednosne papire FBiH.

**OTVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM
"RAIFFEISEN BALANCE"
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.**

19. OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA (NASTAVAK)

a) Izvještaj o vrijednosti i cijeni udjela Fonda

Udjel Fonda	Godina		
	2018.	2017.	2016.
Najniža vrijednost	5.219.865	2.366.016	2.217.259
Najviša vrijednost	5.954.626	5.233.234	3.257.074
Najniža cijena	120,04	122,70	115,09
Najviša cijena	127,25	126,22	125,03

b) Izvještaj o uporednim podacima za neto vrijednost imovine, neto vrijednost imovine po udjelu, pokazatelj ukupnih troškova i raspodjele prihoda, tj. dobiti, po dionici tokom godine

Pokazatelj	Godina		
	2018.	2017.	2016.
Prosječna neto vrijednost imovine	5.688.967,91	3.861.960,91	2.709.307,11
Prosječna neto vrijednost imovine po udjelu	125,0220	124,6393	120,1963
Pokazatelj ukupnih troškova (%)	3,29	3,19	3,35
Dividenda po dionici	-	-	-

c) Izvještaj o berzanskim posrednicima sa kojima je obavljeno minimalno 10% transakcija

	RaiffeisenBank Austria d.d.	Raiffeisen Bank AD Beograd	Raiffeisen Bank d.d. BiH	Raiffeisen CAPITAL ad Banja Luka
Ukupna vrijednost svih transakcija obavljenih putem berzanskog posrednika iskazana kao procenat svih obavljenih transakcija tokom godine	38,77%	19,08%	24,09%	12,32%
Provizija plaćena berzanskom posredniku izražena kao procenat ukupne vrijednosti obavljenih transakcija putem tog berzanskog posrednika	0,08%	0,02%	0,11%	0,25%

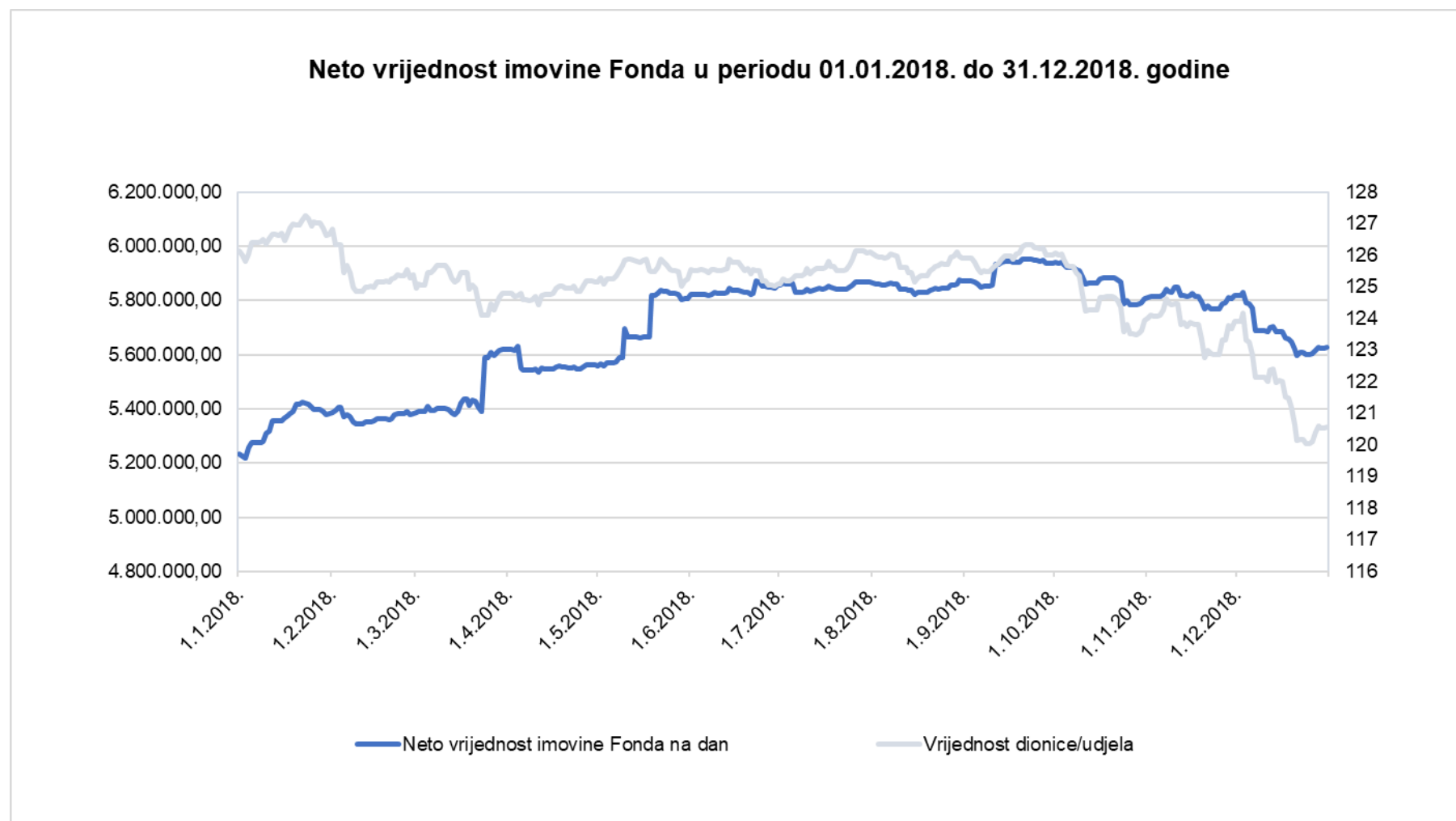
20. ODOBRENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Potpisali za i u ime Uprave „Raiffeisen Invest“ društvo za upravljanje fondovima d.d. dana 10. januara 2019. godine.

Ademir Osmanović, Direktor

Alma Sarić, Izvršni direktor

Prilog 1. Pregled kretanja neto vrijednosti imovine Fonda

Prilog 2.1 Opći podaci o investicijskom fondu na dan 31.12.2018.

Opis	Sadržaj
1. Informacije o identitetu Fonda	
punu i skraćenu firmu, adresu sjedišta:	Raiffeisen BALANCE otvoreni investicijski fond sa javnom ponudom, , Zmaja od Bosne bb
broj telefona i telefaksa:	telefon: +387 33 728 600 fax:
e-mail adresu:	Raiffeisen.Balance@raiffeisengroup.ba
web:	http://raiffeiseninvest.ba/
registarski broj Fonda u registru kod Komisije:	JP-M-032-08
ime i prezime direktora Fonda;	n/a
ime i prezime predsjednika i članova nadzornog odbora Fonda;	n/a
ime i prezime članova odbora za reviziju;	n/a
firmu i sjedište vanjskog revizora;	Baker Tilly Re Opinion d.o.o.
firmu i adresu sjedište depozirata Fonda.	UniCredit Bank DD Mostar, Kardinala Stepinca bb, Mostar
2. Informacije o Društvu koje upravlja Fondom:	
punu i skraćenu firmu, adresu sjedišta:	Raiffeisen INVEST društvo za upravljanje fondovima d.d., Zmaja od Bosne bb
broj telefona i telefaksa:	telefon: +387 33 728 600 fax:
e-mail adresu:	
web:	http://raiffeiseninvest.ba/
broj i datum Rješenja Kojim je izdata dozvola za osnivanje Društva	br. 05/1-19-283-1/11, 18.08.2011
broj i datum Rješenja Kojim je izdata dozvola Društvu za upravljanje Fondom:	05-3-19-11/13 od 10.01.2013
imena i prezimena članova uprave Društva:	Ademir Osmanović Direktor i Alma Sarić Izvršni direktor
imena i prezimena predsjednika i članova nadzornog odbora Društva;	Mirha Hasanbegović, Karheinz Dobnigg, Peter Žilinek
imena i prezimena članova odbora za reviziju;	n/a
firmu i sjedište vanjskog revizora;	Baker Tilly Re Opinion d.o.o.
firmu i adresu sjedište depozirata Fonda.	UniCredit Bank DD Mostar, Kardinala Stepinca bb, Mostar

Prilog 2.2 Izvještaj o portfoliju investicijskog fonda na dan 31.12.2018

R. br	Naziv emitenta	Oznaka papira	Ukupan broj emitovanih vp/udjela	Broj vp/udjela u vlasništvu fonda	% vlasništva fonda	Nabavna cijena vp/udjela	Fer cijena vp/udjela	Ukupna vrijednost ulaganja	% od NVI fonda	Način vrednovanja	% prekoračenja u investiranju	Vrijednost prekoračenja	Razlog prekoračenja i rok za usaglašavanje
1	2	3	4	5	6 (5/4*100)	7	9	10 (5*9)	11	12	13	14	14
Ulaganja u depozite u F BiH													
1	SBERBANK BH DD BIH		0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	362.510,00	6,44%		0,00%	n /a	n /a
2	SPARKASSE BANK DD BIH		0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	780.000,00	13,86%		0,00%	n /a	n /a
Ukupno u F BiH								1.142.510,00	20,30%		0,00%	n /a	n /a
Ukupno u depozite								1.142.510,00	20,30%		0,00%	n /a	n /a
Ulaganja u obveznice emitenata sa sjedištem u F BiH													
1	FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE-FEDERALNO MINISTARSTVO FINACIJA	FBIHK1A	45.747.789,00	120.151,00	0,26%	100,00	100,00	120.147,99	2,14%	Do dospijeca	0,00%	n /a	n /a
Ukupno u F BiH								120.147,99	2,14%		0,00%	n /a	n /a
Ulaganja u obveznice emitenata sa sjedištem u R Srpskoj													
1	Ministarstvo finansija-Republika Srpska	RSDS-O-G	33.870.590,00	175.455,00	0,52%	100,00	100,00	105.276,08	1,87%	Do dospijeca	0,00%	n /a	n /a
2	Ministarstvo finansija-Republika Srpska	RSRS-O-F	55.449.667,00	350.022,00	0,63%	93,00	93,31	228.619,18	4,06%	Do dospijeca	0,00%	n /a	n /a
3	Ministarstvo finansija-Republika Srpska	RSRS-O-G	21.818.286,00	444.421,00	2,04%	92,50	91,80	285.578,20	5,07%	Do dospijeca	0,00%	n /a	n /a
4	Ministarstvo finansija-Republika Srpska	RSRS-O-D	35.996.199,00	252.870,00	0,70%	93,57	93,90	142.459,82	2,53%	Do dospijeca	0,00%	n /a	n /a
5	Ministarstvo finansija-Republika Srpska	RSRS-O-C	80.545.470,00	498.007,00	0,62%	94,50	94,79	236.023,26	4,19%	Do dospijeca	0,00%	n /a	n /a
6	Ministarstvo finansija-Republika Srpska	RSDS-O-F	52.555.224,00	136.895,00	0,26%	99,75	99,81	27.327,60	0,49%	Do dospijeca	0,00%	n /a	n /a

Prilog 2.2 Izvještaj o portfoliju investicijskog fonda na dan 31.12.2018 (nastavak)

7	Ministarstvo finansija- Republika Srpska	RSRS-O-A	40.764.772,00	703.055,00	1,72%	96,00	96,24	338.308,01	6,01%	Do dospjeća	0,00%	n /a	n /a
Ukupno u R Srpskoj								1.363.592,14	24,22%		0,00%	n /a	n /a
Ulaganja u obveznice emitenata sa sjedištem u inostranstvu													
1	Ministarstvo finansija Republike Hrvatske	CROATI 2.7 2028	750.000.000,00	150.000,00	0,02%	196,66	196,64	294.961,58	5,24%	Do dospjeća	0,00%	n /a	n /a
2	Ministarstvo finansija Republike Hrvatske	CROATI 2.75 2030	1.275.000.000,00	150.000,00	0,01%	195,25	195,27	292.902,92	5,21%	Do dospjeća	0,00%	n /a	n /a
3	Ministarstvo finansija i privrede republike Srbije	RSOB18176-	86.852.000,00	127.000,00	0,15%	210,47	210,24	267.008,07	4,74%	Do dospjeća	0,00%	n /a	n /a
4	Ministarstvo finansija i privrede republike Srbije	RSOB18180	65.129.000,00	150.000,00	0,23%	195,76	195,76	293.635,31	5,22%	Do dospjeća	0,00%	n /a	n /a
5	Ministarstvo finansija i privrede republike Srbije	RSOB17150-	98.420.000,00	125.000,00	0,13%	203,15	202,79	253.485,65	4,50%	Do dospjeća	0,00%	n /a	n /a
Ukupno u inostranstvu								1.401.993,53	24,91%		0,00%	n /a	n /a
Ukupno u obveznice								2.885.733,66	51,27%		0,00%	n /a	n /a
Ulaganja u udjele OIF iz inostranstva													
1	Raiffeisen CAPITAL Management	RCM- AUSTRIAN EQUITIES	0,00	575,40	0,00%	475,87	369,01	212.325,20	3,77%	Trgovački	0,00%	n /a	n /a
2	State Street ETF/USA	SPY US EQUITY	833.280.000,00	596,00	0,00%	456,52	426,75	254.343,83	4,52%	Trgovački	0,00%	n /a	n /a
3	iShares/USA	IBCH	23.800.000,00	6.320,00	0,03%	99,96	89,47	565.459,24	10,05%	Trgovački	0,00%	n /a	n /a
4	iShares/USA	DAXEX GY	79.850.000,00	2.608,00	0,00%	207,77	177,77	463.612,13	8,24%	Trgovački	0,00%	n /a	n /a
Ukupno u inostranstvu								1.495.740,41	26,58%		0,00%	n /a	n /a
Ukupno u udjele OIF								1.495.740,41	26,58%		0,00%	n /a	n /a
Ukupna vrijednost ulaganja fonda								5.523.984,07	98,15%		0,00%	n /a	n /a

Prilog 2.3 Izvještaj o obračunu vrijednosti neto imovine investicijskog fonda za 01.01.2018 – 31.12.2018

<i>Datum</i>	<i>IMOVINA FONDA</i>					<i>OBAVEZE FONDA</i>					<i>Ukupna neto vrijednost imovine</i>	<i>Broj dionica/udjela fonda</i>	<i>NVI po dionici/udjelu fonda</i>
	<i>Gotovina</i>	<i>Ulaganja</i>	<i>Potraživanja</i>	<i>Ostalo</i>	<i>UKUPNO</i>	<i>Obaveze po osnovu ulaganja fonda</i>	<i>Obaveze po osnovu troškova poslovanja</i>	<i>obaveze prema DUF-u</i>	<i>Ostale</i>	<i>UKUPNO</i>			
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>12</i>	<i>15</i>	<i>16 (7-15)</i>	<i>17</i>	<i>18(16/17)</i>
31.01.2018	815.993,21	4.534.838,89	38.840,13		5.389.672,23	13.639,35	20.427,29	9.473,69		43.540,33	5.346.131,91	42.207,2921	126,6608
28.02.2018	503.089,08	4.843.879,33	55.230,42		5.402.198,83	15.217,15	9.061,11	7.621,67		31.899,92	5.370.298,91	42.830,2351	125,3863
31.03.2018	455.324,25	4.986.137,72	35.793,92		5.477.255,90	0,00	14.130,64	7.309,66		21.440,29	5.455.815,60	43.634,8459	125,0407
30.04.2018	415.656,43	5.145.211,94	32.962,53		5.593.830,90	853,32	23.489,82	9.097,34		33.440,48	5.560.390,42	44.535,1800	124,8542
31.05.2018	529.393,66	5.177.556,50	39.967,39		5.746.917,56	7,57	32.515,29	9.004,40		41.527,26	5.705.390,30	45.446,5438	125,5403
30.06.2018	597.652,93	5.089.037,70	165.769,20		5.852.459,83	35,75	8.663,67	7.878,32		16.577,74	5.835.882,09	46.505,2921	125,4891
31.07.2018	717.706,76	5.131.968,38	61.242,25		5.910.917,38	38.309,09	12.954,74	8.849,90		60.113,73	5.850.803,65	46.578,7827	125,6113
31.08.2018	537.893,75	5.291.319,68	35.072,20		5.864.285,62	0,00	7.946,09	6.864,84		14.810,93	5.849.474,69	46.522,7262	125,7337
30.09.2018	139.735,51	5.758.707,83	35.793,44		5.934.236,78	0,00	9.744,80	7.621,25		17.366,04	5.916.870,73	46.980,8183	125,9414
31.10.2018	264.838,71	5.634.218,85	52.635,41		5.951.692,98	64.522,09	10.850,21	7.268,77		82.641,07	5.869.051,91	47.085,3350	124,6456
30.11.2018	207.883,64	5.560.358,31	58.758,57		5.827.000,52	0,00	11.064,42	6.649,88		17.714,30	5.809.286,22	46.942,6405	123,7531
31.12.2018	311.497,01	5.351.137,77	45.266,65		5.707.901,43	0,00	21.253,07	7.444,32		28.697,39	5.679.204,05	46.687,1198	121,6416
Ukupno	5.496.664,95	62.504.372,89	657.332,12	0,00	68.658.369,96	132.584,32	182.101,15	95.084,02	0,00	409.769,48	68.248.600,48	545.956,8113	1.500,2981
Prosjeak	458.055,41	5.208.697,74	54.777,68	0,00	5.721.530,83	11.048,69	15.175,10	7.923,67	0,00	34.147,46	5.687.383,37	45.496,4009	125,0248

Prilog 2.4 Izvještaj o obračunu neto vrijednosti imovine po dionici/udjelu na dan 31.12.2018

Redni broj	Opis	Ukupna vrijednost na dan izvještavanja	Učešće u vrijednosti imovine fonda (%)
1	2		
1.	Dionice	0,00	0,00
2.	Obveznice	2.885.733,66	51,08
3.	Ostali vrijednosni papiri	1.495.740,41	26,48
4.	Depoziti i plasmani	1.142.510,00	20,22
5.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	84.244,44	1,49
6.	Nekretnine	0,00	0,00
7.	Ostala imovina	40.876,55	0,73
I	UKUPNA IMOVINA	5.649.105,06	100,00
II	UKUPNE OBAVEZE	21.776,56	
III=(I-II)	NETO IMOVINA	5.627.328,50	
IV	BROJ DIONICA/UDJELA	46.668,6157	
V=(III/IV)	NETO VRIJEDNOST IMOVINE PO DIONICI/UDJELU	120,5806	

Prilog 2.5 Izvještaj o NVI po dionici/udjelu i cijeni udjela/dionice investicijskog fonda

Dionica/Udio fonda	Tekući period	Prethodni period	Raniji periodi		
			Oktobar	Septembar	August
Najniža neto vrijednost imovine po dionici	120,0384	122,7736	123,5004	125,4720	125,1767
Najviša neto vrijednost imovine po dionici	124,1607	124,6341	126,0734	126,3498	126,1192
Najniža cijena	120,0384	122,7736	123,5004	125,4720	125,1767
Najviša cijena	124,1607	124,6341	126,0734	126,3498	126,1192
Prosječna cijena	121,6416	123,7531	124,6456	125,9414	125,7337

Prilog 2.6 Izvještaj o strukturi i visini troškova koji se naplaćuju na teret imovine otvorenog investicijskog fonda

Vrsta troška	Iznos (KM)	Udio %
Naknada društvu za upravljanje (provizija)	142.048,38	73,57%
Naknada Registru	0,00	0,00%
Naknada depozitaru	25.639,84	13,28%
Naknada za reviziju	7.020,00	3,64%
Naknada za računovodstvo	0,00	0,00%
Naknada berzi	0,00	0,00%
Troškovi kupovine i prodaje ulaganja	4.619,66	3,00%
Troškovi servisiranja dioničara	0,00	0,00%
Naknade i troškovi nadzornog odbora	0,00	0,00%
Naknade i troškovi direktora fonda	0,00	0,00%
Ostali troškovi	6.248,88	6,51%
Ukupno troškovi	185.576,76	100,00%
Prosječna godišnja vrijednost neto imovine fonda	5.688.967,91	
Udio troškova u prosječnoj godišnjoj neto vrijednosti imovine fonda (%)	3,18%	

Prilog 2.7 Izvještaj o transakcijama sa ulaganjima investicijskog fonda

Naziv emitenta	Simbol	Stanje na početku perioda				Transakcije tokom perioda						Stanje na kraju perioda			
		% učešća kod emitenta	Jedinična fer vrij.	Ukupna fer vrijednost ulaganja	% učešća u NVI fonda	Kupovine			Prodaje			% učešća kod emitenta	Jedinična fer vrij.	Ukupna fer vrijednost ulaganja	% učešća u NVI fonda
						količina	prosječna cijena	vrijednost	količina	prosječna cijena	vrijednost				
Ministarstvo financija Republike Hrvatske	CROATI 2.7 2028	0,00%	0,00	0,00	0,00%	150.000,00	196,70	295.054,38	0,00	0,00	0,00	0,02%	196,64	294.961,58	5,32%
Ministarstvo financija Republike Hrvatske	CROATI 2.75 2030	0,00%	0,00	0,00	0,00%	150.000,00	195,23	292.851,86	0,00	0,00	0,00	0,01%	195,27	292.902,92	5,36%
iShares/USA	DAXEX GY	0,00%	219,46	305.493,45	5,84%	1.216,00	198,10	236.370,19	0,00	0,00	0,00	0,00%	177,77	463.612,13	8,24%
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE- FEDERALNO MINISTARSTVO FINANCIJA	FBIHK1B	0,49%	99,00	192.422,34	3,72%	0,00	0,00	0,00	194.366,00	99,90	194.171,63	0,00%	0,00	0,00	0,00%
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE- FEDERALNO MINISTARSTVO FINANCIJA	FBIHK1C	0,50%	95,72	166.048,36	3,21%	0,00	0,00	0,00	173.473,00	99,50	172.605,64	0,00%	0,00	0,00	0,00%
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE- FEDERALNO MINISTARSTVO FINANCIJA	FBIHK1D	0,38%	94,63	125.675,55	2,43%	0,00	0,00	0,00	132.808,00	98,98	131.453,36	0,00%	0,00	0,00	0,00%
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE- FEDERALNO MINISTARSTVO FINANCIJA	FBIHK1E	0,49%	97,50	167.624,93	3,24%	0,00	0,00	0,00	171.923,00	98,53	169.395,73	0,00%	0,00	0,00	0,00%
Raiffeisen CAPITAL Management	RCM-AUSTRIAN EQUITIES	0,00%	0,00	0,00	0,00%	575,40	475,87	273.815,90	0,00	0,00	0,00	0,00%	369,01	212.325,20	3,77%
Ministarstvo finansija- Republika Srpska	RSDS-O-E	0,55%	99,90	72.685,37	1,40%	0,00	0,00	0,00	727.582,00	100,00	72.758,20	0,00%	0,00	0,00	0,00%
Ministarstvo finansija i privrede republike Srbije	RSOB15107	0,09%	211,30	164.810,99	3,24%	0,00	0,00	0,00	78.000,00	204,16	159.248,21	0,00%	0,00	0,00	0,00%
Ministarstvo finansija i privrede republike Srbije	RSOB18176-	0,00%	0,00	0,00	0,00%	127.000,00	195,79	248.648,74	0,00	0,00	0,00	0,15%	210,24	267.008,07	4,86%
Ministarstvo finansija i privrede republike Srbije	RSOB18180	0,00%	0,00	0,00	0,00%	150.000,00	195,77	293.655,94	0,00	0,00	0,00	0,23%	195,76	293.635,31	5,29%
Ministarstvo finansija- Republika Srpska	RSRS-O-A	1,60%	93,00	364.404,30	7,02%	50.000,00	93,00	27.900,00	703.055,00	100,00	70.305,50	1,72%	96,24	338.308,01	6,06%
Ministarstvo finansija- Republika Srpska	RSRS-O-C	0,50%	93,00	226.551,91	4,34%	92.000,00	93,18	51.397,20	498.007,00	100,00	49.800,70	0,62%	94,79	236.023,26	4,21%
Ministarstvo finansija- Republika Srpska	RSRS-O-F	0,00%	0,00	0,00	0,00%	350.022,00	91,80	257.056,16	350.022,00	100,00	35.002,20	0,63%	93,31	228.619,18	4,10%
Ministarstvo finansija- Republika Srpska	RSRS-O-G	1,97%	90,10	310.247,46	5,93%	14.000,00	90,10	10.091,20	444.421,00	100,00	44.442,10	2,04%	91,80	285.578,20	5,08%
Ministarstvo finansija- Republika Srpska	RSRS-O-D					0,00	0,00	0,00	252.870,00	100,00	25.287,00				
Ministarstvo finansija- Republika Srpska	RSDS-O-G					0,00	0,00	0,00	175.455,00	100,00	35.091,00				

Prilog 2.7 Izvještaj o transakcijama sa ulaganjima investicijskog fonda (nastavak)

Ministarstvo finansija- Republika Srpska	RSDS-O-F					0,00	0,00	0,00	136.895,00	100,00	27.379,00				
State Street ETF/USA	SPY US EQUITY	0,00%	0,00	0,00	0,00%	596,00	456,52	272.087,78	0,00	0,00	0,00	0,00%	426,75	254.343,83	4,52%
SBERBANK BH DD BIH	depozit	0,00%	0,00	492.510,00	9,41%	3,00	0,00	912.510,00	5,00	0,00	1.042.510,00	0,00%	0,00	362.510,00	6,44%
SPARKASSE BANK DD BIH	depozit	0,00%	0,00	280.000,00	5,35%	2,00	0,00	1.060.000,00	2,00	0,00	560.000,00	0,00%	0,00	780.000,00	13,86%

Prilog 2.8 Izvještaj o vrijednosti transakcija investicijskog fonda obavljenim putem pojedinačnog profesionalnog posrednika i iznosu obračunate naknade

Naziv berzanskog posrednika	Vrijednost transakcija	Učešće u ukupnoj vrijednosti transakcija	Iznos provizije	Učešće provizije u vrijednosti transakcija
1	2	3	4	5=4/3
ERSTE BANK A.D. NOVI SAD	163.152,72	5,74%	81,58	0,00%
RAIFFEISENBANK AUSTRIA DD	1.101.206,68	38,77%	874,96	0,01%
Raiffeisen Bank AD Beograd	542.023,24	19,08%	102,68	0,00%
Raiffeisen Bank d.d. BiH	684.210,28	24,09%	752,63	0,01%
Raiffeisen CAPITAL ad Banja Luka	349.868,46	12,32%	868,48	0,01%
Ukupno	2.840.461,37	100,00%	2.680,33	0,03%

Prilog 2.9 Izvještaj o finansijskim pokazateljima investicijskog fonda

R.Br.	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
I	Vrijednost neto imovine po dionici/udjelu fonda na početku perioda		
1.	Neto imovina fonda na početku perioda	5.232.670,64	2.402.837,65
2.	Broj dionica/udjela na početku perioda	41.482,6495	19.278,7798
3	Vrijednost dionice/udjela na početku perioda	126,1412	124,6364
II	Vrijednost neto imovine fond po dionici/udjela na kraju perioda		
1.	Neto imovina fonda na kraju perioda	5.627.328,51	5.232.962,47
2.	Broj dionica/udjela na kraju perioda	46.668,6157	41.482,6495
3.	Vrijednost dionice/udjela na kraju perioda	120,5806	126,1482
III	Finansijski pokazatelji		
1.	Odnos rashoda i prosječne neto imovine	3,39%	3,36%
2.	Odnos realizovane dobiti od ulaganja i prosječne neto imovine	1,79%	3,10%
3.	Isplaćeni iznos investitorima u toku godine		
4.	Stopa prinosa na neto imovinu fonda	-4,41%	1,21%

Prilog 2.10 Izvještaj o prihodima fonda po osnovu dividende za period od 01.01.2018. do 31.12.2018.

Naziv emitenta	Simbol	Broj dionica ili % učešća	Dividenda po dionici	Ukupni prihodi
State Street ETF/USA	SPY US EQUITY	596	5,92	6.661,68
State Street ETF/USA	SPY US EQUITY	596	1,44	1.026,16

Prilog 3 – Izvještaj Uprave Društva sa obrazloženjem poslovnih rezultata Fonda, promjena u portfoliju i planirane strategije ulaganja u nastupajućem periodu